

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 2
Kesäkuu
2021

Sissi metsään meneviä, kuva Jouko Luukanen

Liput liehuen kohti uutta normaalia

Puolustusvoimain lippujuhlapäivää vietetään toista kertaa hieman poikkeavilla järjestelyillä. Ympäri valtakuntaa järjestetyt pääsotaharjoituksen osaharjoitukset ovat juuri päättyneet, mutta valtakunnallista paraattia ei nähty vielä turvallisen järjestää. Se ei vähennä päivän merkittävyyttä. Onnittelien kaikkia alueemme ylennettyjä ja palkittuja reserviläisiä. Jokainen reserviläinen ansaitsee kiitoksemme, vaikkei huomionosoituksia olisi kohdalle tullutkaan. Ylennyskään kun ei ole palkkio vaan osoitus kyvykkyydestä sodan ajan esimiesjärjestelmän seuraavalle tasolle - vastuut ja vaikuttavuus lisääntyvät samassa yhteydessä. Puolustuksemme ensimmäinen ja ehkäpä tärkein linjamme lähtee jokaisen kansalaisen korvien välistä. Ilman maanpuolustustahtoa

ei ole mitään. Kriisit - kuten vaikkapa pandemiat - kestetään paremmin, jos yksilöt hahmottavat itseään laajemman yhteisön ja kehityskulun. Väheksymättä mitenkään kansainvälisen yhteistyön tärkeyttä, on viimeinen puolitoista vuotta osoittanut kansallisvaltio-konseptin merkittävyyden ja myös toimivuuden. Toivomme silti kaikki paluuta koronaa edeltäneeseen aikaan. Siinä tulee kuitenkin olemaan todennäköisesti poikkeamia totuttuun. ”Uusi normaali” sisältää varmasti myös meille yksilöinä, yhteiskuntana ja luonnon puolesta tarkasteltuna parempia käytänteitä. Tapahtuma-, vierailu- ja näkemisvelkaa on silti kuitattavana yksilöillä ja eri toimijoilla. Ryhdytäänpä siis tässäkin työhön pohjallaisella tarmokkuudella! Kesän lomakausi lähestyy ja itsekkin aion tutustua kauনিiseen Suomeen kotimaa-

matkailun merkeissä. Eipä aikaakaan, kun elokuussa Pohjanmaan aluetoimisto aloittaa jälleen kutsunnat maakuntiemme noin 3 000 nuorelle miehelle. Naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen ehti puolestaan keväällä hakea ennätysuuri ja vaikutelmiemme mukaan jälleen kerran laadukas joukko. Joukko-osastot osaavat kyllä jälleen odottaa kelvokkaita nuoriamme! Lakisäätiset asevelvollisuusasiat, kuten kutsunnat, tulee hoitaa tietysti laadukkaasti. Puolustusvoimat on silti pääasiallisesti kriisiaikaa suunniteltu valmiusorganisaatio. Odotamme luottavaisina puolustuselontekoa ja sen linjauksia paikallispuolustuksen konseptiin. Paikallispuolustuksen koulutuksen ja harjoittelun suhteen meillä vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen ohjauksen ja valvonnan resurssit

ovat alkusyksystä hyvässä asennossa. Suunnittelussa ja valmistelussa katseemme ovatkin kääntymässä tiukasti maaliskuun 2022 VAASA22/VASA22-paikallispuolustusharjoitukseen.

Maanpuolustusterveisin

**Everstiluutnantti
Mauri Etelämäki**

Kuva Pasi Lindroos

Reserviläisliiton uudeksi toiminnanjohtajaksi Minna Nenonen

Reserviläisliiton uudeksi toiminnanjohtajaksi on valittu tradenomi Minna Nenonen viiden vuoden määräaikaiseen tehtävään. Reserviläisliiton liittohallitus teki päätöksen kokouksessaan 17.4.2021. Nenonen siirtyy Reserviläisliiton toiminnanjohtajaksi MPK:n Lounais-Suomen valmiuspäällikön tehtävistä. Hän on aikaisemmin toiminut myös muun muassa MPK:n koulutussihteerinä, Alastaro Golf Oy:n toiminnanjohtajana sekä yrittäjänä

tilitoimistossa. Nenonen on pitkään toiminut reserviläistoiminnan eri luottamustehtävissä, viimeisimpänä Varsinais-Suomen Reserviläispiirin puheenjohtajana sekä Reserviläisurheiluliiton varapuheenjohtajana. – Minna Nenosella on vankka ja monipuolinen kokemus reserviläistoiminnasta ja maanpuolustuksen eteen tehdystä työstä. Hänen aikaisempi tuntemuksensa reserviläistoiminnasta ja laajat verkostot ovat eduksi tässä työssä. Toiminnanjohtajan yhtenä keskeisimpänä tehtävänä on liiton toiminnan johtaminen Helsingissä. Nenosen lisäksi liiton palveluksessa on neljä muuta toimihenkilöä, toteaa Reserviläisliiton puheenjohtaja Ilpo Pohjola. Minna Nenonen, sotilasmestari (res.), on kautta aikojen ensimmäinen nainen valtakunnallisen reserviläisjärjestön toiminnanjohtajana. Hän aloittaa työnsään 1.8.2021. Reserviläisliitto on Suomen suurin maanpuolustusjärjestö, jolla on 39 000 jäsen-

tä. Heistä yli 90 prosenttia on suorittanut varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen. – Reserviläisliitto on tässäkin asiassa hieno suunnannäyttävä ja lasikaton rikkoja. Naisten rooli tulee tulevaisuudessa kasvamaan maanpuolustuksessa ja Minnan valinta toiminnanjohtajaksi on yksi osoitus siitä, päättää puheenjohtaja Pohjola.

Reserviläisliitto ry

Reserviläisliitto ry

Puolustusvoimat julkaisi ensimmäisen sotilastiedustelun julkisen katsauksen

Sotilastiedustelun tehtävistä, kohteista, suorituskykyistä sekä sotilastiedustelulakien vaikutuksesta tiedustelun toimintaan ja lakien soveltamisen valvonnasta kerrotaan 6.5.2021 julkaistussa katsauksessa. ”Vaikka nyt julkaistu katsaus ei ole yksityiskohtainen kuvaus menneen vuoden toiminnasta, toivotaan sen antavan lukijoille oikea kuva sotilastiedustelun toiminnasta ja siitä, millainen rooli sotilastiedustelulla on kansallisen turvallisuuden takaajana”, toteaa Pääesikunnan tiedustelupäällikkö, kontra-amiraali Juha Vauh-

konen. COVID 19 -pandemias-ta huolimatta sotilaallinen toiminta Suomen lähialueilla jatkui vuoden 2020 aikana aktiivisena, mikä näkyi muun muassa sotaharjoituksina, strategisten pommikoneiden lentoina ja merivoimien purjehduksina. Keskeisiin poikkeaviin tapahtumiin kuului Valko-Venäjän presidentinvaalien aiheuttama yhteiskunnallinen liikehdintä. Sotilastiedustelun vuodessa näkyi myös Suomelle kestäneiden valtioiden asevoimien kehittyminen. Etenkin Venäjä on sijoitta-

nut Suomen lähialueille entistä suorituskykyisempiä asejärjestelmiä parantaen joukkojensa valmiutta ja kykyä keskittää lisäjoukkoja alueelle. Sotilasvastatiedustelun havaintojen mukaan ulkomaiset tiedustelupalvelut ovat jatkaneet aktiivista toimintaa Suomessa. Sotilastiedustelulaki on vahvistanut sotilastiedustelun toimintaa Vuonna 2019 voimaan tulleet sotilas- ja siviilitiedustelulait ovat antaneet tiedustelulle selvät laissa määritetyt tehtävät, kohteet ja toimivaltuudet.

Ensimmäiset kokemukset ja havainnot uusien toimivaltuuksien käytöstä ovat olleet myönteisiä. Uusi lainsäädäntö on parantanut turvallisuusviranomaisten kykyä tiedustella valtiollisia uhkia sekä reagoida niihin. Samalla myös sotilastiedustelulakien laillisuusvalvonta on käynnistynyt. Valvonta Suomessa on kansainvälisestäkin vertailtuna kattavaa ja siihen kohdistuu merkittävässä määrin myös Puolustusvoimien ulkopuolista valvontaa. Sotilastiedustelu turvaa valtiojohtoon päätöksenteon

edellytykset Sotilastiedustelu palvelee Puolustusvoimien lisäksi myös valtiojohtoa ja sen tehtävänä on tuottaa tietoa tarvitsijoiden antamien vaatimusten mukaan. Sotilastiedustelu onkin tällä hetkellä yksi Puolustusvoimien kehittämisen painopistealueista, jotta tämä kyky pystytään säilyttämään riittävällä tasolla myös jatkuvasti muuttuvassa toiminta- ja kohdeympäristössä. Nopean teknologisen kehityksen vuoksi jo pelkästään suorituskyvyn ylläpitäminen edellyttää jatkuvasti

merkittäviä uusia investointeja muun muassa tiedonhankintajärjestelmiin. Tiedote 6.5.2021 Puolustusvoimat | puolustusvoimat.fi | info@mil.fi

MPK jatkaa toimintaansa normaalisti

Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK:lle tuli 5.5.2021 ikävänä yllätyksenä puolustusministeriön päätös valtionavun maksatuksen keskeytyksestä. Toukokuuta koskenut keskeytys oli vuodesta 2018 asti jatkuneen laillisuusvalvontatarkastuksen viimeisin käänne. MPK:n johto piti keskeytystä ylimitotettuna toimenpiteenä, sillä koko tarkastusprosessin ajan on saatu havaintoja vain toimintakulujen riittämättömästä kohdentamisesta eri koulutuksiin eikä siitä, että rahaa olisi esimerkiksi käytetty väärin.

Puolustusministeriö tekikin kesäkuun alussa päätöksen jatkaa Maanpuolustuskoulutus MPK:n valtionavun maksatusta ja totesi laillisuusvalvontatarkastuksen päättyneeksi. Päätös perustuu ministeriölle toimitettuihin selvityksiin ja lausuntoihin. MPK totesi selvityksessään, että toimintaa on aina toteutettu puolustusministeriön ohjauksen mukaisesti. MPK on helpottunut päätöksestä ja jatkaa toimintaansa normaalisti.

Oikeudentaju voitti

MPK:n näkökulmasta päätös on

Kuva: MPK/Karo Holmberg

oikeuden mukainen eikä muuta olisi voinut odottaakaan, sillä historian varrella on aina toimittu puolustusministeriön ohjeiden ja määräysten mukaisesti. MPK:n vastineessa oli mukana MPK:n perustamisvaiheessa tehdyt ohjausasiakirjat sekä lausuntoja henkilöiltä, jotka ovat toimineet puolustushallinnossa MPK:n perustamisen ja eri tarkastelupisteiden aikana. Lausunnoista käy ilmi, että MPK on raportoinut valtionavun käytöstä viranomaisen ohjeiden mukaisesti, ja että raportit ovat täyttäneet toimintaa ohjanneen ja valvoen viranomaisen tarpeet.

— Olennaiseksi ja periaatteelliseksi kysymykseksi tässä prosessissa nousi, voidaanko jälkikäteen todeta, että aikaisemmin määritelty raportointitapa ei ole riittävä, MPK:n hallituksen puheenjohtaja Mika Hannula analysoi asiaa.

Laillisuusvalvontaprosessin aikana vuosina 2020 ja 2021 raportointitapaa on muutettu viivyttämättä sitä mukaa, kun puolustusministeriö on antanut uusia määräyksiä.

— Etenkin nyt laillisuusvalvontatarkastuksen loppuvaiheessa vuoropuhelu asian selvittämiseksi puolustusministeriön kanssa on ollut hedelmällistä. Näke-

myksemme on, että MPK on toiminut kunkin aikakauden ohjeistuksen mukaisesti, Hannula selvittää. Puolustusministeriö maksaa takautuvasti myös maksamatta jääneen toukokuun valtionavun.

Laillisuusvalvontatarkastuksen päätyttyä Puolustusministeriö jatkaa vuosien 2011-2019 hallinnollista tarkastamista asian loppuun käsittelemiseksi. Kuten aiemminkin, MPK toimittaa kaiken tarvittavan tiedon ja aineiston ministeriölle myös näiltä vuosilta ja tukee tarkastusta parhaansa mukaan.

— Tarkastusprosessi on ollut kuluttava MPK:n rajal-

lisille resursseille. Teemme parhaamme, että voisimme mahdollisimman pian suunnata kaikki voimavarat päätehtäväämme eli koulutuksen kehittämiseen ja toteuttamiseen, toteaa Hannula.

— Kansalaisyhteiskunnan näkökulmasta on tärkeää, että verovaroja käytetään oikein koko yhteiskuntaa hyödyttävään toimintaan. Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen nykyinen toimintamalli on parlamentaarisen työn tulos, hän täydentää.

Loppu hyvin – kaikki hyvin?

Maanpuolustuskoulutusyhdistys on parlamentaarisessa valvonnassa toimiva koulutusorganisaatio, jonka toimintaan osallistuu vuosittain noin 50 000 suomalaista. Se on puolustusvoimien strateginen ja operatiivinen kumppani. Pahimmassa tapauksessa vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus olisi Suomessa loppunut ainakin toistaiseksi kertaheitolla. Tämä on koko maanpuolustusväen hyvä huomata.

— Jatkamme nyt täyspäinnoisesti yhteiskunnan ja sen kansalaisten turvallisuustaitojen kehittämistä, Hannula summaa tilanteen.

Kuva: MPK/Ossi Hietala

Terveisiä koulutusrintamalta!

MPK Pohjanmaan koulutustoiminta on päässyt hyvään vauhtiin kevään sulkutoimien jälkeen ja yhteiskunnan pikkuhiljaa auetessa kesälle on tarjolla toinen toistaan parempia kursseja, jossa reserviläinen voi lähteä kehittämään omaa osaamistaan ja toimintakykyään.

Kevättä 2021 leimaa tietenkin koronaviruksen aiheuttamat rajoitukset ja jopa sulkutila, joka näkyy myös vapaaehtoisen maanpuolustuksen saralla. Valitettavasti mm. piirin pääharjoitus PAUHA21 jouduttiin perumaan varotoimena jo toistamiseen. Toisaalta kun tilanne on ollut alueellamme suotuisampi niin koulutusta on pystytty toteuttamaan

poikkeusjärjestelyin aina tilanteen salliessa. Tämä on vahva näyttö alueemme kouluttajien sitoumuksesta, ammattitaidosta sekä niin sanotusta tekemisen meinistä.

Yhtenä kevään 2021 päätaphtumana reserviläisille voitaneen pitää Pohjanmaan aluetoimiston toimenpanemaa HÄJY21-harjoitusta, joka toteutettiin Niinisalossa Pohjankankaan harjoitusalueella taisteluumuntana alueemme maakuntajoukkoihin kuuluville reserviläisille. MPK Pohjanmaan reserviläiskouluttajat olivat tuttuun tapaan tukemassa harjoituksen toteutusta. ”Reserviläinen kouluttaa reserviläistä” -periaate toteutuu hyvin pohjalaisma-

kunnissa.

Aikaisemmin peräänkukuttamani reserviläisten fyysinen toimintakyky ja siihen liittyvä koulutus toiminta otti pienen, mutta erittäin tärkeä askeleen eteenpäin toukokuussa jär-

jestetyn saaristovaelluksen ansiosta. Uusi koulutus tapahtuma otettiin erittäin hyvin vastaan ja ilmoittautumisia tuli yli odotusten. Juuri tämänkaltaisia avauksia tulee meillä varmasti jatkossa lisää. Loppukesällä valmisteluissa on

toista kertaa järjestettävä Kesäyön marssi Vaasa, johon haastan teidät kaikki mukaan. Tervetuloa liikkumaan hyvässä hengessä.

Nähdään kesän kursseilla!

MPK Pohjanmaan
mpp, valmiuspäällikkö
Toni Puutio

Kuvia MPK Pohjanmaan kursseilta keväällä 2021

SPOL 2 -harjoitus Kauhavalla 16.-18.4.2021.
Kuva: Toni Puutio

Tunnelmia Pohjanmaan aluetoimiston järjestämästä
HÄJY21-harjoituksesta. Kuva: Pasi Lindroos

Kurssin jälkeen osanottajat pystyvät suorittamaan lyhyeh-
kön vaelluksen omatoimisesti. Kuva: Toni Puutio

Edellisen päivän sateinen säärintama, karu maasto ja ulkona
nukuttu yö ovat haastaneet kurssilaisia. Kuva: Toni Puutio

Reserviläisten tuli on tarkkaa sekä taidot ja kunto kohdillaan!
Kuva: Pasi Lindroos

Pohjanmaan aluetoimiston maakuntakomppaniat hyökkäsivät, viivyttivät ja puolustivat Poh-
jankankaalla HÄJY21-harjoituksessa 24.-25.4.2021. Kuva: Pasi Lindroos

Harjoituksen toteutusta tukivat MPK Pohjanmaan vapaaehtoiset kouluttajat.
Kuva: Pasi Lindroos

Pyhäjärven Reserviupseerikerho ry – yhteisvoimin tavoitteisiin

Pyhäjärven Reserviupseerikerhoa voidaan pitää tyypillisinä suomalaisena maanpuolustusyhdistyksenä mallisääntöineen ja vakiintuneine perustointoineen, mutta tietyillä aktiviteeteillaan ja jäsenistön talkoohenkisyydellä se eroaa tavallisemmista reserviupseerikerhoista.

Perinteet vahvasti mukana toiminnassa

Ensi marraskuussa 64 vuotta täyttävä yhdistys on kokenut toimintansa aikana monia yhteiskunnallisia tuulia, alkaen toiminnan alkuvaiheen vähättelystä ja 1960-70 -lukujen vaiheen maanpuolustuskielteisyydestä ja idänpolitiikasta aina MPK-keskeiseen koulutustarjontaan ja keskittymiseen hyväksi havaittuihin omiin toimintoihin, omiin vahvuuksiin.

Ajat muuttuvat ja toimintansa mukana. Pyhäjärven Reserviupseerikerhon leikikirjaa selatessa sivuilla näkyy 1970-80 -luvun ilmoituksia kerhoiltoista, kokouksista, ampuma- ja pilkkikilpailuista, hiihtopäivistä, ylennyksistä, varusmiesinfoista, jopa hirvenlihahuutokaupoista sotainvalidien hyväksi. Juhlia on pidetty itsenäisyys- ja vuosipäivinä – suuri maanpuolustusjuhlaakin yleisölle vuonna 1979, kenraalitasoisen aktiivisotilas juhlapuhujana. Aikojen ja arvojen muutosta kuvaa sekin, että esim. marraskuussa 1982 kerhon 25-vuotisjuhlaa pidettäessä juhlapuhujana ollut RUL:n varapuheenjohtaja on pitänyt tärkeänä, että "... YYA-sopimus on hyvin vastannut maamme turvallisuustarpeita, eikä meillä ole mitään aihetta toivoa periaatteellisia muutoksia vallitsevaan tilanteeseen."

Yhteistyötä ja talkoita – ampumatoiminta yhdistää

Kerhon nykyinen ja samalla pitkäaikainen puheen-

Saunarakennuksen terassilla kerhon hallituksessa yli 40 vuotta ollut kapteeni (res.) Matti Hyvönen.

johtaja, reservin kapteeni Seppo Ruotoistenmäki linjaa tämän päivän toimintojen pääkohtia painottaen yhteistyön merkitystä. - Täällä meillä toiminta pyöritetään hyvässä harmoniassa reserviläiskerhon kanssa, ammunnat ym. järjestetään yhteisesti, totesi myös Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piirin 2. varapuheenjohtajana ja urheiluvastaavana toimiva Ruotoistenmäki.

Pyhäjärven Reserviupseerikerho omistaa Jokikylän ampumaradalla pistooli- ja 50 metrin radat. Pistooliradalle on rakennettu talkoilu- ja uudet kääntyvät ja sähköohjatut taululaitteistot; myös ratojen kunnossapito hoidetaan talkoilla. Yhdistyksellä on omia aseita, joita jäsenet voivat lainata niitä vastaavilla aseluovilla. -Kesä-elokuussa meillä on viikkoammunnat ja reserviläiskerhon kanssa järjestetään omia ampumakilpailuja pari-kolme kesässä. Heinäkuun 8. päiväksi on Jokikylän radalle sovitut pidettäväksi piirimme mestaruuskisat perinneaseilla, siellä on aina ollut kilpailijoita piirin laidasta laitaan, kertoi itsekkin aktiivisesti ampuva kerhon puheenjoh-

toja. Perinteisempää yhdistystoimintaa ovat kunnianosoituksista ja seppelelaskuista vastaaminen, Pyhäjärvellä se on keskittynyt kaatuneiden muistopäivään ja itsenäisyyspäivään.

Yhteyksiä reserviläisurheiluun

Pyhäjärven Reserviupseerikerholla on tulevalle talvelle haastetta järjestää Reserviläisurheiluliiton, RESUL:n SM-pilkit. Haastetta siksi, että kisa on jo kahdesti jouduttu perumaan koronatilan takia, mutta toiveissa on saada se toteutettua nyt ensi joulukuussa. Kisajärjestelyt edellyttävät paljon työtunteja, mutta tekijöistä ja yhteistoiminnasta kerhossa on hyviä kokemuksia jo vuosikymmenten ajalta.

Toinen, vielä suurempi näytön paikka tulee olemaan RESUL:n valtakunnallinen jotos vuonna 2022. Näytön paikka se on myös koko Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piirille, joten talkookutsu kiirii myös tähän suuntaan. Jotos tullaan järjestämään Pyhäjärven-Haapajärven välisessä maastossa ja toiminnoissa tukeudutaan myös 3LO-

GR:n Haapajärven varaston (Varikon) infraan.

Reserviupseerien Maja – lähes jo legenda

Kerhon toiminnan alkuvuosina heräsi ajatus oman, toimintaa ja harrastusta tukevan paikan hankkimiseksi. Rakennettiin mökki. Mökki oli hyvä, mutta käyttö vähäistä, ehkä kaukaisen sijaintinsa vuoksi pitäjän keskustasta. Mökki saatiin myytyä, mutta kolme vuotta myöhemmin vuonna 1964, kun Pyhäjärven seurakunnalta oli saatu vuokrattua kallioinen tontti Syväniemestä, sinne rakennettiin uusi ja isompi maja, jota nyt voidaan pitää ns. päärakennuksena. Majan käyttötarpeen lisääntyä tontille rakennettiin vuonna 2002 erillinen saunarakennus, jossa on saunan, pesuhuoneen ja WC:n lisäksi myös takahuone, keittiönurkkaus ja parvella nukkumatilat.

Itse päärakennuksessa on iso ja valoisa tupa takkoi- neen, keittiö, kaksi makuuhuonetta ja parvi. Vuonna 2019 päärakennukseen teh-

Saunarakennuksen rannassa oleva uimalaituri, veneramppi vähän sivummalla.

tiin mittava remontti, jossa korjattiin kattorakenteet ja kattopinnoite sekä uusittiin sähköistys nykyistä käyttötarvetta vastaavaksi. Kyseessä oli rahallisestikin iso projekti, mutta siihen on saatu tueksi Leader-rahotusta. Rahoituspäätös edellytti mittavaa talkootyöosuutta, satoja työtunteja, josta pyhäjärviset reservin upseerit kuitenkin selvisivät kunnialla.

Nykyinen majakokonaisuus rakennuksineen pidetään kunnossa talkoovoimin ja on yhdistyksen tärkeimpiä toimintoja – kunnioitettava saavutus noin 50 jäsenen voimin!

Edullista majoitusta isommille ja pienemmille ryhmille

Majaa vuokrataan ensisijaisesti yhdistyksen omille jäsenille, mutta myös ulkopuolisille, ja Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piirin jäsenet saavat 15 % alennuksen vuorokausihinnoista.

Yhteydenotot ja tiedustelut:

Puheenjohtaja
Seppo Ruotoistenmäki
040 587 0423

Majamestari
Jani Pikkarainen
jani.pikkarainen@kotinet.com

<https://www.rul.fi/pyhajarvi/maja/>

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Iso oleskeluterassi päärakennuksen edessä, ulkogrilli kulkumauksessa, näkymä Kutulahden suuntaan.

Tilava ja valoisa tupa/olohuone päärakennuksessa. Matti Hyvönen tietää kertoa majan historian kaikki vaiheet.

Vuonna 1964 rakennettu ja 2019 perusteellisesti remontoitu päärakennus Syvälahden rannalla.

Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen valintatilaisuus Nivalassa – faktaa, jännitystä ja tärkeitä valintoja

Valintatilaisuudet toteutettiin kevään aikana Suomen kaikkien 12:n aluetoimiston alueella. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto järjesti kahdeksan tilaisuutta, joista yksi oli Nivalassa 15.-16.4.2021. Tilaisuus oli koronatilanteesta johtuen kaksipäiväinen, näin haluttiin päiväkohtainen väkimäärä pitää sopivan pienenä turvallisissa olosuhteissa. Kaikkiaan aluetoimisto oli kutsunut valintatilaisuuksiin 177 naista, joista 41 pääosin Kalajokilaakson alueelta kotoisin olevaa tuli Nivalaan.

– Meillä on joustava järjestelmä, jos hakija ei esteen vuoksi pääse lähimpään valintapaikkaan, hän voi meille ilmoitettuaan tulla johonkin toiseen tilaisuuteen. Nyt täällä Nivalassa oli ensimmäisenä päivänä kolme ja toisena päivänä yksi nainen, joka ei päässyt omaan valintatilaisuuteensa omalla paikkakunnallaan, selvitti Oulusta saapunut Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Vesa Värjyvirta.

Valintatilaisuus on valintatilaisuus

Mitkä seikat painavat eniten hakuprosessissa? – Palveluskyvystä se lähtee, sen on oltava kunnossa ja terveys tarkistetaan vielä täällä paikan päällä lääkärin toimesta. Ja motivaatio, oma motivaatio ja tavoitteet, se mitä haluaa asepalveluksella saavuttaa. – Kaikkien koulutusta ja palvelusta koskevat toiveet otetaan huomioon. Useimmilla nuorilla naisilla on selkeät tulevaisuuden odotukset ja ammatillisetkin tavoitteet. Suoritusta asepalveluksesta on hyötyä haettaessa myöhemmin esim. poliisiksi tai vartijan tehtäviin, sotilasammateista puhumattakaan, painotti aluetoimiston päällikkö. – Normaalilla fysiikalla pärjää, erioikeuksia ei ole ja fyysiseen rasitukseen pitää varautua. Kuntoa kannattaa myös kohottaa nousujohteisesti palvelusajan lähestyessä. – Hyvin harvoin joudumme näissä valintatilaisuuksissa hylkäämään hakijan, syynä voi silloin olla muuttunut terveystilanne tai esim. fyysinen vamma, totesi monet kutsunnat ja valintatilaisuudet mukana ollut ammattiupseeri.

Tutut ihmiset vaikuttavat usein päätöksiin

Onko naisilla ollut ennen hakuprosessia maanpuolustukseen liittyvää toimintaa tai kokemuksia esim.

Ylivieskalainen Emmi Virkkala oli totisen paikan edessä, kun majuri Jokinen ja yliluutnantti Kallunki kävivät läpi hänen esittämänsä hakulomaketta. Mitään huolta ei kuitenkaan ollut, kaikki tiedot oli täytetty perusteellisesti.

MPK:n järjestämistä kurseista? – Ei välttämättä, jokunen on näissä käynyt, mutta moni nuori nainen on kertonut saaneensa poikaystävältä tai kaveripiiriltään virikkeitä ja kannustusta hakea vapaaehtoiseen asepalvelukseen. Joskus on saanut kuulla myös TV:n Naissotilaat-sarjan motivoivasta vaikutuksesta. – Kodin ja omien vanhempien arvoilla ja asenteilla on oma esimerkinsä, isän ampumaharrastuskin voi madaltaa hakukynnystä, oli Värjyvirran näkemys.

Sodankylään vai Kajaanin – vai jonnekin muualle?

Suosikkipaikat näkyvät hakijoiden toiveissa, voiko niihin pääsyyn vaikuttaa? – Puolustusvoimilla on omat kiintiöt eri aselajeihin ja joukkoyksiköihin, meillä täällä ensisijaisesti Jääkäriprikaatiin Sodankylään ja Rovaniemelle sekä Kainuun prikaatiin Kajaaniin. Naiset voivat palvella perustellusti missä tahansa aselajissa ja joukkoyksikössä, fasiliteetit niissä ovat kunnossa. Kiintiöt koskevat niin miehiä kuin naisiaakin, mutta palvella voi hakuperusteiden täytyessä vaikkapa Merivoimissa, Rajavartiolaitoksessa tai valmiusyksikössä, vakuutti evl. Värjyvirta.

– Puolustusvoimat kouluttaa suorituskykyisiä joukkoja ja naiset vapaaehtoisella asepalveluksellaan tuovat omalta osaltaan tarvittavaa osaamista reservin joukkoihin. Naiset ovat myös näyttäneet vahvuutensa johtaja-

koulutuksessa ja ovat olleet siihen halukkaita, perusteli haastateltavana ollut kokenut ammattiupseeri.

Faktaa ja vakuuttavaa esitystä

Minuutilleen klo 09.00 yliluutnantti Keijo Kallunki komensi huomion Nivalan seurakuntakodin isossa salissa ja ilmoitti paikalla olijat aluetoimiston päälliköille. Jos ei näistä nuorista naisista joku ollut aikaisemmin saanut kosketusta sotilaalliseen käyttäytymiseen, niin nyt se viimeistään tapahtui. Eipä siinä mitään, ryhdikäs ja tarkkaavaisiksi osoittautunut, mutta hivenen vakavan oloinen joukko oli hyvin valmistautunut everstiluutnantin puheenvuoroon!

Aamupäivän ohjelma eteni suunnitellusti, yliluutnantti Kallunki käsitteli omassa esityksessään kaikki ne oleelliset perusteet, oikeudet ja velvollisuudet, mitä vapaaehtoisen asepalveluksen suorittajat tulevat kohtaamaan. Valintatilaisuuteen kuului myös rutiinomainen, mutta hakuprosessin edellyttämä naislääkärin suorittama terveystarkastus.

Ehkä jännittävin paikka tilaisuuteen osallistuneille parikymppisille naisille oli oma henkilökohtainen haastatteluhetki, jolloin majuri Antti Jokinen ja yliluutnantti Kallunki kävivät läpi esittämät hakemukset ja esittivät palvelushalukkuuteen liittyviä kysymyksiä. Kenellekkään ei vielä tässä vaiheessa luvattu var-

muudella palveluspaikkaa tai aikaa, mutta jokainen sai esittää toiveensa.

– Ihan turhaan jännitin, hyvin se meni, tunnusti eräs helpottunut nuori nainen haastattelusta palattuaan ja lähti määrätietoisesti kävelemään autolleen – hänellä oli nyt oma tavoite lähitulevaisuudessaan!

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen valintatilaisuus alkoi sotilaallisesti. Yliluutnantti Kallunki ilmoitti osallistujat aluetoimiston päälliköille, everstiluutnantti Värjyvirralle.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Vesa Värjyvirta, korosti suojaomien tärkeyttä yleisötalaisuuksissa, jollainen Nivalankin valintatilaisuus oli. Paikalle sai tulla vain terveenä, suojaetäisyyksiä noudatettiin sekä käytettiin maskeja ja käsidesiä.

Naisten vapaaehtoinen asepalvelus – mahdollisuus uusiin ulottuvuuksiin

Emmi Virkkala, ylivieskalainen abiturientti, oli tehnyt ison ratkaisun – hän oli päättänyt hakea naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen. Oli siitä puhuttu kavereitten kanssa, kotonakin. Mietitty ja punnittu vaihtoehtoja. Nettiä selattu. Ja hakemus tulostettu. Täytetty ja lähetetty.

Ja nyt ollaan täällä Nivalassa, hyvissä ajoin ennen aamukahdeksaa, tultu tuttuun tyttökavereiden kanssa samalla kyydillä, samoissa aikeissa. Vähän jännittää.

Mistä sait kipinän hakea naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen?

Kyllä se oli oma kiinnostus, ja vanhempien kanssa siitä on puhuttu. Kun on läheltä seurannut isän työtä ja harrastuksia, niin se on vain vahvistanut näkemystä siitä, mitä armeijassa tehdään ja mitä varten se on olemassa. Juha-isä on ammatiltaan

vartija, harrastaa säännöllisesti ampumista ja on kilpaillutkin. Olen itsekin ampunut ruutiaseilla, aseet ovat tuttuja minulle. Isä on myös aktiivinen reserviläinen. Olen ollut usein hänen mukanaan jouluaattona sytyttämässä kynttilälyhtyjä ylivieskalaisten sankarivainajien haudoille yhdessä reserviläisten kanssa. Siinä on oppinut myös ymmärtämään ja arvostamaan maanpuolustusta, joka kuuluu meille kaikille suomalaisille.

Kavereitten kanssa on lukiossa usein puhuttu armeijasta ja tutuilta pojilta on kuullut juttuja heidän käydessään lomilla.

Netistä saa helposti tietoa Puolustusvoimista ja asepalveluksesta, ja sitä kannavaa olen usein käyttänyt hyväkseni, kun olen halunnut enemmän tai tarkempia

tietoja.

Armeijassa saa hyvää johtajakoulutusta, enkä sulje pois mahdollisuutta hakeutua vaikkapa johonkin Puolustusvoimien ammattiin. Asepalveluksen suorittaminen tukee johtamisopintoja, sitä kannattaa hyödyntää.

Kuinka aiot valmentautua noin vuoden päästä alkavaan asepalvelukseen?

Kyllä kunnosta täytyy pitää huolta ja alkaa käydä lenkillä. Intissä kunto kyllä kasvaa, mutta alku on helppoa, jos on parempi kunto. Työasiat eivät ole esteenä, töitten lomassa voi sopivasti kuntoilla, kun siltä tuntuu.

Mitä odotat eniten tulevalta asepalvelulta, armeijasta?

Siellä tulee paljon uusia asioita opittavaksi, joten se on tosi haasteellista. Odotan haasteita ja aion vastata niihin. Mutta stressiä siitä

en aio ottaa!

”Turhaa jännitin, mutta nyt on hyvä mieli!” totesi Emmi palatessaan valintatilaisuuden haastattelusiosta.

Emmille varmistui myös

hemmin keväällä valkolakki, ja hän pääsi myös suorittamaan vapaaehtoista asepalvelusta toivomaansa Kainuun prikaatiin. Sitä ennen on vielä jännittävä, miten kunnallisvaalit me-

nevät omalta osalta, aktiivinen nuori nainen on ehdolla sielläkin.

Teksti ja kuvat: Jouko Liikanen

Kuten kaikki valintatilaisuudessa olleet, niin myös Emmi Virkkala oli täyttänyt yksityiskohtaisen hakemuksen, jonka tiedot käytiin vielä läpi lopullisessa haastattelutilanteessa.

Pelot ja ennakkoluulot yhteismajoittumisesta hälvenneet kokemusten myötä

Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos on julkaissut mies- ja naisvarusmiesten yhteismajoituskokeilua koskevan tutkimusraportin.

”Yhteismajoituksesta maallattiin piruja seinälle julkisessa keskustelussa ennen kokeilua, mutta todellisuus on ollut ihan muuta. Myös asevelvollisten keskuudessa pelot ja ennakkoluulot ovat karsineet kokeilun myötä kokemusten ja tiedon lisääntyessä”, professori Teemu Tallberg toteaa. Kokeilua koskevasta kyselytutkimuksesta selviää, että varusmiesten suhtautuminen yhteistupiin on muuttunut selkeästi positiivisemmaksi verrattuna neljän vuoden takaisin tuloksiin. Erityisesti naisvarusmiesten suhtautumisessa on tapahtunut suuri positiivinen muutos. Kokeiluun osallistuneista varusmiehistä 80 % kertoi kokemuksensa yhteismajoituksesta olevan myönteinen, ja heidän arvionsa omasta ryhmästään olivat muita myönteisempiä. Yhteismajoituksen hyvinä puolina pidettiin parempaa ryhmä- ja yhteishenkeä sekä sujuvampaa tiedonkulkua.

Erityisesti kokeilusta kiellettyneiden kriittiset näkemykset kertovat yhteismajoituksen haasteista. Monet kokeiluun haluttomat miehet toivoivat perinteistä ja aitoa armeijakokemusta. Naisten läsnäolon koettiin rajoittavan vapaata yhteisoloa ja huumoria. Yhteis-

majoituksesta kieltäytyneet naiset toivat esiin vastaavan tarpeen omasta tilasta, mutta siihen liitettiin rauhan ja keskinäisen tuen toiveita. Yksityisyyttä koskevat huolet nousivat esiin lähinnä kokeilun ulkopuolisten varusmiesten vastauksissa, eivät kokeiluun osallistuneiden kokemuksissa.

Yhteismajoitus ei ole johtanut häirinnän ja ahdistelun lisääntymiseen verrattuna aiempiin tutkimustuloksiin. Suurelle osalle varusmiehistä yhteismajoitus näyttöä myönteisenä

vaihtoehtona verrattuna aikaisempaan järjestelyyn, jolle on nykyaikana vaikea keksiä pitäviä perusteita. Jatkoa ajatellen keskeinen kysymys on, perustuuko yhteismajoitus jatkossakin vapaaehtoisuuteen vai tuleeeko siitä kaikkia varusmiehiä koskeva vakiokäytäntö.

Raportti on osa TUPA-tutkimusprojektia (2020-2021). Siinä kartoitetaan kokeiluun osallistuneiden kokemuksia kyselyiden, haastattelujen ja havainnoinnin sekä media- ja do-

kumenttiaineistojen avulla. Nyt julkaistun raportin pohjana on Karjalan ja Kainuun prikaateissa saapumiserälle 2/2020 tehty kysely, jota on täydennetty varusmiesten haastatteluilla. Projekti pyrki vastaamaan kysymyksiin yhteismajoituksen vaikutuksista varusmiesten arkeen ja koulutuksen onnistumiseen, yhteismajoituksen ongelmista ja haasteista ja yhteismajoituksen ja siitä virinneen keskustelun heijastamasta sukupuolijärjestelmän murroksesta Suomessa. Raportin ovat

laatineet professori Teemu Tallberg ja tutkimusavustaja Roosa Rahikka. Projekti sai alkunsa Puolustusministeriön 18.2.2020 antamasta asetuksesta, joka koski yhteismajoituksen määräaikaista kokeilua. Kokeilu aloitettiin Reserviupseerikurssilla 256 toukokuussa 2020, josta se laajeni Karjalan ja Kainuun prikaateihin heinäkuussa 2020. Vuoden 2021 alusta kokeilua on laajennettu edelleen Ilmasotakouluun ja Rannikkoprikaatiin.

Lisätietoja

Sotilassosiologian professori Teemu Tallberg / 0299 800

Koko tutkimusraportti löytyy osoitteesta: <https://www.doria.fi/handle/10024/181171>

Maanpuolustuskorkeakoulu

31.5.2021 TIEDOTE

Puhe sotilaspoikajärjestön laatan paljastustilaisuudessa Vaasan Perinnemuurilla 29.5.2021

Tal vid avtäckningen av soldatgosseplaketten vid Traditionsmuren i Vasa 29.5.2021

Kunnioitettavat sotiemme veteraanit,
Våra ärade krigsveteraner,

Arvoisat sotilaspojat ja lottatyöt,
Värderade soldatgossar och flicklotter,

Hyvät Pohjanmaan Maanpuolustuskillan ja Vaasan Reserviupseeripiirin edustajat,
Bästa representanter för Österbottens Försvarsgille och Vasa Reservofficersdistrikt,

Hyvä juhlayleisö.
Bästa festpublik.

Viime sodissamme koko Suomi oli ollut taisteluisa mukana. Yli puoli miljoonaa henkilöä, naiset mukaan lukien, oli aktiivipalveluksessa syystalven 1944 saakka. Missään muussa sotaa käyneessä maassa ei yhtä suuri osa väestöstä osallistunut aktiivipalvelukseen.

Tuon joukon täydensivät suojeluskuntapojat ja pikkulotat – sotilaspojat ja lottatyöt, joista osa sai sittemmin tammenlehvän rintapieleensä. He ovat osa suomalaista veteraaniperhettä.

Urheilun ja kasvatuksellisen työn ohessa sotilaspojat osallistuivat kotirintamalla raaka-aineiden kierrätykseen teollisuudelle ja polttopuun hankintaan. Sotilaspojat toimivat pelastustehtävissä ja sotilaallisen toiminnan aputehtävissä läheteinä ja viestimiehinä. Vanhimmat sotilaspojat osallistuivat aseellisiin tehtäviin ilmatorjuntamiehistönä, desanttien etsintäpartioissa ja vartiomiehinä.

Paljastustilaisuudessa mukana: maanpuolustusjärjestöjen lippulinna (17 kpl), officiantit Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö evl Mauri Etelämäki, kaupunginjohtaja Tomas Häyry ja prkenr Hannu Luotola, taustalla lippulinnaa johtanut Raimo Latvala, sekä oikealla lipputangon juurella Pohjanmaan Maanpuolustuskillan puheenjohtaja Arja Rantanen.

Kuva: Ilkka Virtanen

Utöver detta kan man särskilt lyfta fram Vasasoldatgossarnas uppgifter inom luftbevakningen och luftvärnet. Under fortsättningskriget handleddes och övervakades soldatgossarna av soldater i 53:e Tunga Luftvärnsbatteriet. Liknande bombardemang som under vinterkriget förekom dock inte i Vasa under fortsättningskriget. Batteriet har en egen plakett i Traditionsmuren, och den kom till på soldatgossarnas initiativ.

Sotilaspoikia oli maassamme vuonna 1944 toiminnan päättyessä rekisteröity 72 300. Heidän keski-ikänsä on nyt yli 90 vuotta.

Sotilaspoikatoiminta vuosina 1928–1944 oli poikkeuksellisissa oloissa annettua kattavaa kansalaiskasvatusta, jollaista mikään muu järjestö ei olisi kyennyt toteuttamaan. Yhteisöllisyys ja yhdessä tekemisen taito sekä velvollisuuden tunto isänmaan rakkauden ohella olivat avuja, jotka kannusti-

vat sotilaspoikia toimissaan sekä sodan että jälleennakentamisen aikoina. Ne ovat sotilaspoikien perintö nykynuorille.

Soldatgosseverksamheten åren 1928–1944 var en omfattande medborgarfostran under exceptionella förhållanden, som ingen annan organisation hade kunnat genomföra. Samhörigheten, förmågan att arbeta tillsammans samt plikt känslan var, förutom fosterlandskärleken, de egenskaper som sporrade soldatgossarna under krigsåren och återuppbyggnadsperioden. Detta lämnar soldatgossarna i arv till dagens unga.

Kansalliset muistopäivät kytkevät veteraanisukupolvea nuoremmat yhteiseen ketjuun ja varmistavat sen, että Suomen nuoriso tuntee vapautemme hinnan. Vastuu tiedon jakamisesta kuuluu ennen muuta kouluille, koteja unohtamatta.

Vapaaehtoiset maanpuo-

lustusjärjestömme tekevät tällä saralla korvaamaton työtä. Sotilaspojilla osana veteraaniperhettä on tässä oma sarkansa hoidettavanaan.

Suojeluskuntajärjestön poikatyön ja sotilaspoikajärjestön toiminta päättyi marraskuussa 1944. Niiden perinteitä vaaliva järjestöllinen toiminta alkoi vuonna 1991. Tänä päivänä 2021 tulee kuluneeksi 30 vuotta sotilaspoikaperinteen valtakunnallisen järjestäytyneen toiminnan aloittamisesta.

Alueellisia sotilaspoikien perinnetoimijoita ovat täällä rannikkoseudulla Vaasan Sotilaspoikien Perinneilta ja Svenska Österbottens Soldatgossars Traditions-gille. Viimeksi mainittu on tosin purkanut toimintansa, mutta muutama sen entisistä jäsenistä antaa edelleen merkittävän panoksensa Vaasan Sotaveteraanimuseon toimintaan.

Vaasan Sotilaspoikien Perinneilta och Svenska Österbottens Soldatgossars Traditions-gille är lokala traditionsaktörer här i kustregionen. Det sistnämnda har visserligen upplösts, men några av dess tidigare medlemmar gör fortfarande en betydelsefull insats för Vasa Krigsveteranmuseum.

På Soldatgossarnas Traditionsförbunds vägnar vill jag särskilt tacka Pohjanmaan maanpuolustuskilta och Vaasan Reserviupseeripiiri för att soldatgossarna på sin traditionsdag får äran att fästa sin plakett på Traditionsmuren i Vasa.

Bröderna Gröndahls Stif-

Sotilaspoikien Perinneliiton puolesta esitän kiitokseni erityisesti Pohjanmaan maanpuolustuskillalle ja Vaasan Reserviupseeripiirille siitä, että sotilaspojat saavat liittää perinnepäivänään laattansa arvokkaaseen Vaasan Perinnemuuriin.

Tämän ovat mahdollistaneet laatan hankintakustannuksista vastannut Bröderna Gröndahls Stiftelse - Veljekset Gröndahlin Säätiö sekä laatan kiinnityksestä huolehtinut Vaasan kaupungin Viheryksikkö. Osoitan heille sydämelliset kiitoksemme.

Sotilaspoikien Perinneliitto ry – Soldatgossarnas Traditionsförbund rf

Puheenjohtaja/ordförande Hannu Luotola

Airueina toimivat entiset sotilaspojat Eero Alasuvanto (vas.) ja Bjarne Hammarström. Kuva: Ilkka Virtanen

Sotilaspoikien laatan paljastuspuhetta pitämässä Sotilaspoikien Perinneliitto ry:n puheenjohtaja prkenr Hannu Luotola. Kuva: Aimo Nyberg

Kolmiosaisen perinnemuurin päämuurin Kasarmintorin puoleinen sivusta uuden laattatäydennyksen jälkeen. Kuva: Raimo Latvala

Sotilaspojille muistolaatta Vaasan kasarmintorin perinnemuuriin

Vaasan vanhalla kasarmi-alueella sijaitsevan Kasarmintorin perinnemuuri on pystytetty v. 1976 muistutukseksi jälkipolville niistä joukko-osastoista ja yksiköistä, jotka ovat rauhan aikana toimineet tai jotka on sotaa varten perustettu Vaasassa. Perustamisen jälkeen muuria on useaan otteeseen täydennetty. Nykyisin kolmiosaisen muurin perustamisesta ja sen täydentämisestä vastasi alkuvuosina erityinen toimikunta, mutta Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustusluskilta rf:n aloitettua 1981 toimintansa se on vastannut uusista täydennyshankkeista. Muurissa on varattu paikka kaikkiaan 30 muistolaatalle. Tällä hetkellä laattoja on 26 kpl. Muurin perustamisen jälkeen sen äärellä on nähty ja koettu monet sotilaspuuraatien ohimarssit ja muut maanpuolustukselliset juhlatilaisuudet seppeleenlas-kuineen.

Varsinaisten sotilaallisten joukko-osastojen ja hallintoyksiköiden lisäksi muurissa on mm. yhteinen muistolaatta Suojeluskunta- ja Lotta Svärd -järjestöille. ”Suojeluskuntaperheeseen” katsotaan nykyisin edellä mainittujen järjestöjen lisäksi kuuluneen myös niiden nuorisosastot Sotilaspojat ja Pikkulotat (Lottatyöt). Erityisesti sotilaspojilla oli varsinkin sotien aikana hyvin itsenäinen rooli, vaikka virallisesta organisaatiosta

ei ollutkaan kysymys. Sotilaspoikien perinnetyö alkoi järjestäytyneenä 30 vuotta sitten ja on edelleen hyvin vireää.

Pohjanmaan Maanpuolustuskillassa ja Vaasan Reserviupseeripiirissä heräsi ajatus täydentää Perinnemuuria Sotilaspoika-järjestön muistolaatalla. Tällä kunnioitettaisiin sitä merkittävää panosta maanpuolustuksen hyväksi, mikä sotilaspoikien toiminnalla erityisesti sotien aikana oli kotirintamalla mm. il-mavalvonta- ja lähetti-tehtävissä. Yhteydenotot paikallisiin perinnejärjestöihin (Vaasan Sotilaspoikien Perinnekilta ry ja Svenska Österbottens Soldatgossars Traditions-gille rf) sekä valtakunnalliseen Sotilaspoikien Perinneliitto ry:hyn osoittivat, että tällaiseen ajatukseen suhtauduttiin erittäin myönteisesti ja toivottiin hankkeen toteutuvan. Perinneliiton puheenjohtajan, prikaatikenraali Hannu Luotolan mukaan muistolaatalla olisi huomattava valtakunnallinen merkitys. Vaikka sotilaspoikaosastoilla ei ollut virallista järjestöstatusta, ne toimivat kuitenkin tätä vastaavalla tavalla. Osoituksena tästä oli mm. se, että sotilaspojat mainittiin ja heidän tehtävänsä määriteltiin suojeluskuntajärjestöä koskevissa asetuksissa, ensimmäisen kerran 1928, ja suojeluskuntien ylipäällikkö kenraali Malmberg antoi v. 1941 sotilaspoikia

koskevan päiväkäskyn ja määräsi heille everstiluutnanttitasoisena komentajan. Sotilaspoikien toiminta lakkasi 1944 sen seurauksena, että Suojeluskunta- ja Lotta Svärd -järjestöt jouduttiin rauhanehtojen mukaan lakkauttamaan.

Sotilaspoikien muistolaatta on toteutettu yhdenmukaisena muurin aikaisempien laattojen kanssa. Muistolaattoihin erikoistunut lah-telainen valimo M.J. Paasikivi Oy, joka on valmistanut kaikki viimeksi toteutetut Perinnemuurin laattatäydennykset, on toimittanut myös uuden laatan. Laatan kiinnityksestä on vastannut Vaasan kaupungin Viherysikkö. Laatan hankinnan käytännön toimenpiteistä ovat vastanneet Pohjanmaan Maanpuolustuskilta ja Vaasan Reserviupseeripiiri. Bröderna Gröndahls Stiftelse – Veljekset Gröndahlin Säätiön ja Maanpuolustuskiltojen liiton myöntämät apurahat ovat mahdollistaneet laattahankkeiden toteuttamisen.

Sotilaspoikien laatta paljastettiin Vaasassa Kasarmintorin Perinnemuurilla lauantaina 29.5.2021, Sotilaspoikien Perinnepäivän ja samalla heidän perinnetyönsä 30-vuotis-juhlapäivänä. Tilaisuuden avajaissanat lausui järjestäjien edustajana Pohjanmaan Maanpuolustuskiltojen puheenjohtaja Arja Rantanen. Paljastuspuheen piti prikaatikenraali Hannu Luotola ja muistolaatan otti

Vasa Skyddskårin sotilaspoikia il-mavalvontatehtävissä Raskas IT-patteri 53:n tykillä Vaasan Klemettilässä jatkosodan aikana. Kuva: Lars Sundqvist

kaupungin puolesta vastaan kaupunginjohtaja Tomas Häyry. Airuina toimivat aikaisemmat sotilaspojat Bjarne Hammarström ja Eero Alasuvanto. Pohjanmaan Maanpuolustussoittokunta huolehti tilai-

suuden musiikista, mm. tapahtuman ajaksi.

Ilkka Virtanen

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf

Ilmoitus Vaasa-lehdessä 21.4.1944.

POJAT!

Ylipäällikkömme toivomuksesta otetaan 15 vuotta täyttäneitä poikia vapaaehtoisina It-palveluun kotialueelle. Jo isiemme vanhat perinteet velvoittavat teitä, — muistattehan »Sotilaspojasta»:

»Kun 15 vuotta vaan mä kerran täyttää saan, samaanpa käyn mä taisteluun — — —»

Ilmoittautumista vastaanottaa, ja neuvoja antaa kotipitäjänne poikatyö-johtaja ja paikallis-päällikkö.

Siirtyessänne nyt It-poikiin, muistakaa pyytää holhoojaltanne kirjallinen lupa.

LÄNTISEN ETELÄ-POHJANMAAN SOTILASPOJAT.
ITÄISEN ETELÄ-POHJANMAAN SOTILASPOJAT.

9628

Suojeluskuntien ylipäällikkö kenr. Malmbergin vetoomukseen perustuva ilmoitus Vaasa-lehdessä 21.4.1944 poikien saami- seksi sotilaspoikina il-mavalvontatehtäviin.

Sotilaspoika-nimitys on tullut suomalaisille parhaiten tutuksi Runebergin samannimisestä runosta, Paciuksen runon sanoihin säveltämästä marssista ja Edelfeltin Sotilaspoika-piirroksista.

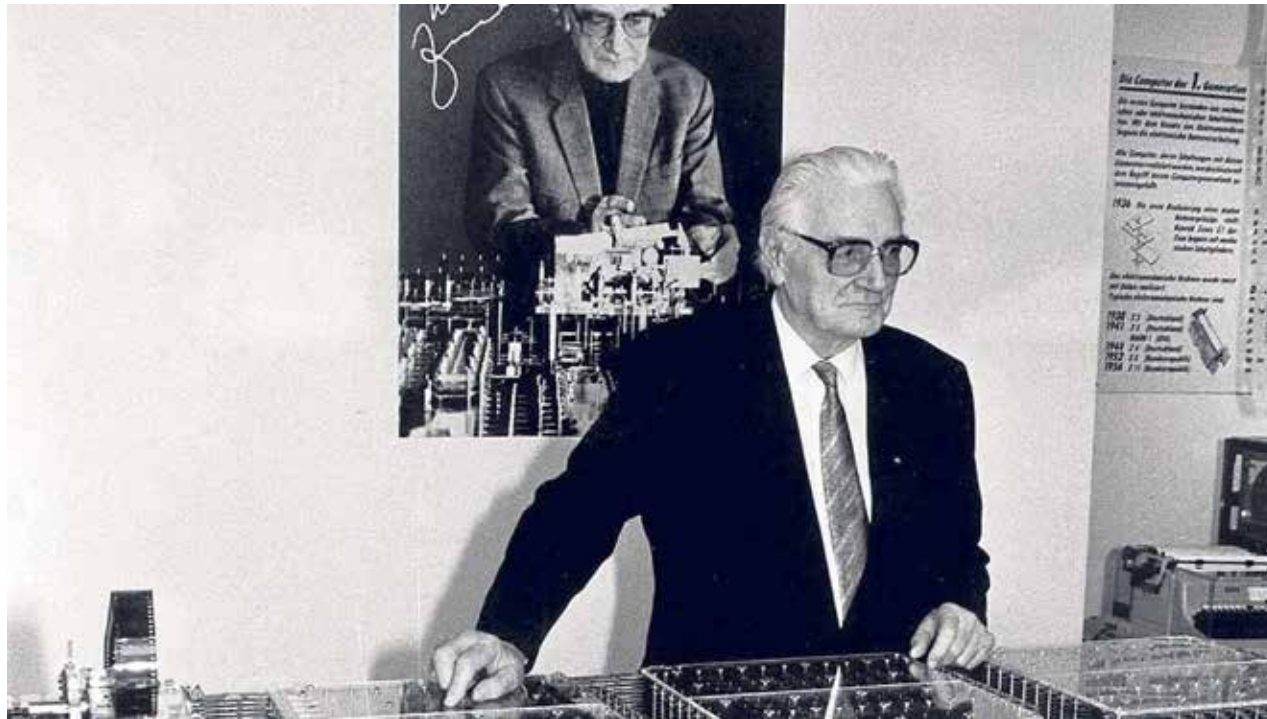
Paljon onnea, tietokone!

Keskellä toista maailmansotaa, 12. toukokuuta 1941 Berliinin Kreuzbergissä pieni joukko kokoontui historialliseen, mutta melko vähälle huomiolle jääneeseen julkistustilaisuuteen. Saksalainen insinööri Konrad Zuse esitteli ensimmäistä kertaa rakentamaansa Z3-nimistä laitetta. Yksinkertaisesti nimestään huolimatta laite oli historiallinen: se oli maailman ensimmäinen toimiva tietokone.

Zuse esittelee Z1:n jäljennöstä Berliinin tekniikkamuseossa. Kuva: dpa.

Kuten Z3:n mallimerkinästä voi päätellä, se ei ollut ensimmäinen Zusen kehittämä laite. Vuonna 1937 Zuse kirjoitti päiväkirjaansa: ”Noin vuoden päivät olen pohdiskellut mekaanisten aivojen mahdollisuutta.” Zusen tavoitteena oli vähentää ihmisten tekemää peruslaskentaa, ja hän saikin vuonna 1938 valmiiksi mekaanisen Z1:n, joka pystyi binäärilaskentaan, mutta joka rakenteensa vuoksi ei ollut kovinkaan luotettava.

Z1 oli kuitenkin sekin merkittävä tietokoneiden historiassa: Zuse kehitti sitä varten liukulukulaskennan, joka on nykyisin kaiken tietokonelaskennan perusta. Jo rakentaessaan Z1:tä Zuse alkoi pohtia releiden käyttömahdollisuutta mekaanisen rakenteen sijaan. Vuonna 1939 valmistui prototyyppi, joka sai mallimerkinnän Z2. Sitä esiteltiin vuonna 1940 Saksan ilmailututkimuslaitokselle,

joka sitoutui rahoittamaan laitteen jatkokehitystä. Zuse perustikin laskimien kehitystä varten insinööri-toimiston, joka sai yksinoikeuden suurlaskimien kehittämiseen Saksan valtakunnassa.

Z3 valmistui siis vuonna 1941. Se oli binäärisen liukulukulaskentaan perustuva täysautomaattinen laskin, jossa oli 1400 releestä koostunut muisti ja 600 releellä toiminut prosessoriyksikkö. Laskinta pystyi myös ohjelmoimaan reikänauhoilla, mutta ehtolauseet ja ohjelman haarautuminen eivät olleet mahdollisia.

Z3:n on osoitettu oikein ohjelmoituna olevan myös Turing-täydellinen, vaikkei Zuse sitä sellaiseksi tie-

toisesti suunnitellutkaan. Tämä vuonna 1998 tehty havainto on merkittävä siksi, että juuri sen perusteella Z3 vei maailman ensimmäisen tietokoneen tittelin vuonna 1944 valmistuneelta yhdysvaltalaiselta ENIACilta. Z3:n toimintaperiaate oli lisäksi nykytietokoneiden tapaan binääriinen – ENIACin taas ei. Zusen Z3 ei kuitenkaan noussut samanlaiseen maineeseen kuin ENIAC. Sodan aikana siitä ei kerrottu julkisuuteen, ja sodan jälkeenkään sitä ei voitu esitellä, koska kone tuhoutui pommituksessa joulukuussa 1943. Z3:n toinen, nykyisin Münchenin Deutsches Museumissa oleva kappale valmistui vasta vuonna 1962.

Z3:a käytettiin sen olemassaolon ajan pääasiassa matriisilaskentaan, jolla pyrittiin ratkaisemaan lentokoneen pinoilla esiintyvään epästabiiliin värinään, flutteriin, liittyviä ongelmia. Laskennan sotilaallisesta potentiaalista huolimatta natsihallinto ei kuitenkaan juurikaan tukenut Zusen työtä. Z3:n rakentamiseen Zuse sai jonkin verran rahallista tukea puolustusteollisuudelta ja Saksan valtiolta, mutta yleisesti Zusen laskinten kehittämistä ei pidetty strategisena tai kiireellisenä. Voidaankin spekuloida, miten esim. Natsi-Saksan atomipommi- ja rakettikehitykseen olisi vaikuttanut se, että niihin olisi ollut käytössä laskentakapasiteetti,

joka olisi ollut saavutettavissa Zusen kehittämällä teknologialla.

Zuse jatkoi tietokoneiden kehittämistä myös sodan jälkeen ja tuli samalla luonneeksi saksalaisen tieto-

koneteollisuuden. Zusen yritys, Zuse KG, siirtyi vuonna 1967 Siemensin omistukseen. Itse tietokoneen ohella Zuse kehitti myös maailman ensimmäisen korkean tason ohjelmointikielen, Plankalkülin, joka kuitenkin toteutettiin käytännössä vasta vuonna 1975.

Viimeisin Zusen patentoimista keksinnöistä tuli sarjatuotantoon vuonna 2016. Silloin henkilöautoihin tulivat saataville automaattiset kaukovalot, joiden toimintaperiaatteen Zuse oli patentoinut vuonna 1958.

Konrad Zuse kuoli vuonna 1995. Nykyisin hänet luetaan suuriin saksalaisiin, ja Zusen mukaan on nimetty mm. katuja ja yliopistorakennuksia. Eniten Zusen kehittämää ja rakentamia tietokoneita on nähtävillä Berliinin tekniikkamuseossa. Toimiva kopio maailman ensimmäisestä tietokoneesta Z3:sta taas on esillä Münchenin Deutsches Museumissa.

Tietoja kirjoittajasta

Olen Panu Moilanen. Työskentelen lehtorina Jyväskylän yliopistossa ja koulutuspäällikkönä Maanpuolustuskoulu MPK:ssa. Valmistelen toista väitöskirjaani Maanpuolustuskorkeakoulussa. Olen kiinnostunut maanpuolustuksesta sekä teknologiasta osana yhteiskuntaa ja turvallisuutta. Tähän blogiin kerään sattunaisia kirjoituksiani, jotka ovat aiemmin ilmestyneet jossain muualla.

#kyberpuolustus-kirja opastaa kyberin maailmaan

Kybertoimintaympäristö kehittyä kovalla vauhdilla, ja kyberturvallisuus koskettaa koko yhteiskuntaa kriittisestä infrastruktuurista aina kuluttajiin asti. #kyberpuolustus kuvaa kybertoimintaympäristöä ja siihen liittyviä ilmiöitä etenkin Puolustusvoimien henkilöstölle, mutta kirjan esimerkit soveltuvat myös ulkopuoliseen käyttöön.

Tavoitteena perustietämys kybertoimintaympäristöstä

Majuri Tommi Laarin ja asiantuntijaryhmän kirjoittama #kyberpuolustus: Kyberkäsikirja Puolustusvoimien henkilöstölle -kirja esittää ensimmäisen julkisen kuvauksen kyberpuolustuksesta Suomessa. Kirjan tavoitteena on antaa lukijalle riittävä perustietämys laajasta ja

monimutkaisesta kybertoimintaympäristöstä sekä siihen liittyvistä ilmiöistä.

– Kybertoimintaympäristö on monimutkainen asia, joten halusimme asiantuntijaryhmän kanssa tiivistää kokonaisuuden yksiin kansiin, Laari kertoo.

Teoksessa kuvataan kybertoimintaympäristön perusteita ja kehitystä, ja kyberoperaatioiden yleisimpiä toimintamalleja maailmalta. Lisäksi kirjassa tarkastellaan toimintaympäristön muodostamaa uhkaa Puolustusvoimien näkökulmasta.

Kyberpuolustusta ja uutta toimintaympäristöä käsittelevä teos on suunnattu etenkin Puolustusvoimien henkilöstölle. #kyberpuolustus kuvaa Puolustusvoimiin ja sen henkilöstöön kohdistuvia uhkia ja kertoo, kuinka Puolustusvoimat toimii

kybertoimintaympäristössä. Kyberpuolustus on osallisuus Suomen kyberturvallisuudesta, josta Puolustusvoimat vastaa. Se on jaettu suojautumiseen, vaikuttamiseen ja tiedusteluun.

Kyberturvallisuus koskettaa meitä kaikkia

Kybertoimintaympäristö on tärkeä maanpuolustukselle, mutta monia kirjassa käsiteltäviä ilmiöitä ja uhkia lähestytään Puolustusvoimia laajemminkin. Kirjan sisältö soveltuu hyvin lähteeksi myös muille toimijoille.

Digitaalisten järjestelmien haavoittuvuudet ja yksinkertaisimmillaan sähköpostitse saapuvien huijausviestien aiheuttamat tietoturvat koskettavat jokaista teknologian käyttäjää. Laari muistuttaa, että laitteiden suojaus ja päivi-

tykset on pidettävä ajan tasalla, eikä omaa uhkaa kannata vähätellä varsinkaan osana työyhteisöä.

– Moni voi kokea, ettei ole yksilönä houkutteleva kohde tai uhri. Silti jokainen meistä voi joutua uhriksi ihan vaan sen takia, että on niin sanotusti heikoin lenkki, Laari toteaa.

Kirja haluttiin kaikkien saataville

Kirjassa avataan monia kyberpuolustukseen liittyviä käsitteitä yksinkertaisesti, ja yhtenä kirjan tavoitteena on ollut mahdollisimman yleistajuinen ja helposti lähestyttävä kielikäyttö.

– Alun perin kirja suunniteltiin sotilaille ja upseereiden koulutukseen, mutta sitä laajennettiin, jotta se soveltuu koko puolustusvoimien henkilöstölle ja

kaikille aiheesta kiinnostuneille, Laari kertoo.

Kirjan sisältö mahdollistaa toimintaympäristön seuraamisen myös tulevaisuudessa. Lisäksi kirja soveltuu hyödynnettäväksi opetuksen tukena Maanpuolustuskorkeakoulussa ja muissa oppilaitoksissa.

Jatkuvasti ja nopeasti kehittyvä kybertoimintaympäristö haastaa kirjan sisältöä ja ajankohtaisuutta, mutta Laari uskoo, että kirjassa käsiteltävät perusasiat eivät tule kehittymään yhtä nopeasti kuin teknologia.

Käy lataamassa #kyberpuolustus: <https://www.doria.fi/handle/10024/173254>

”kyber” on etuliite, joka tarkoittaa tietokoneisiin, tietoverkkoihin ja tietoliikenteeseen liittyvää. Se on suomennos englanninkielisestä etuliitteestä cyber.

”kyberavaruus” tarkoittaa avaruutta tietokoneiden ja verkkojen sisällä, eli sitä mitä ne voivat sisältää.

”Norjan Kallet” Vaasassa

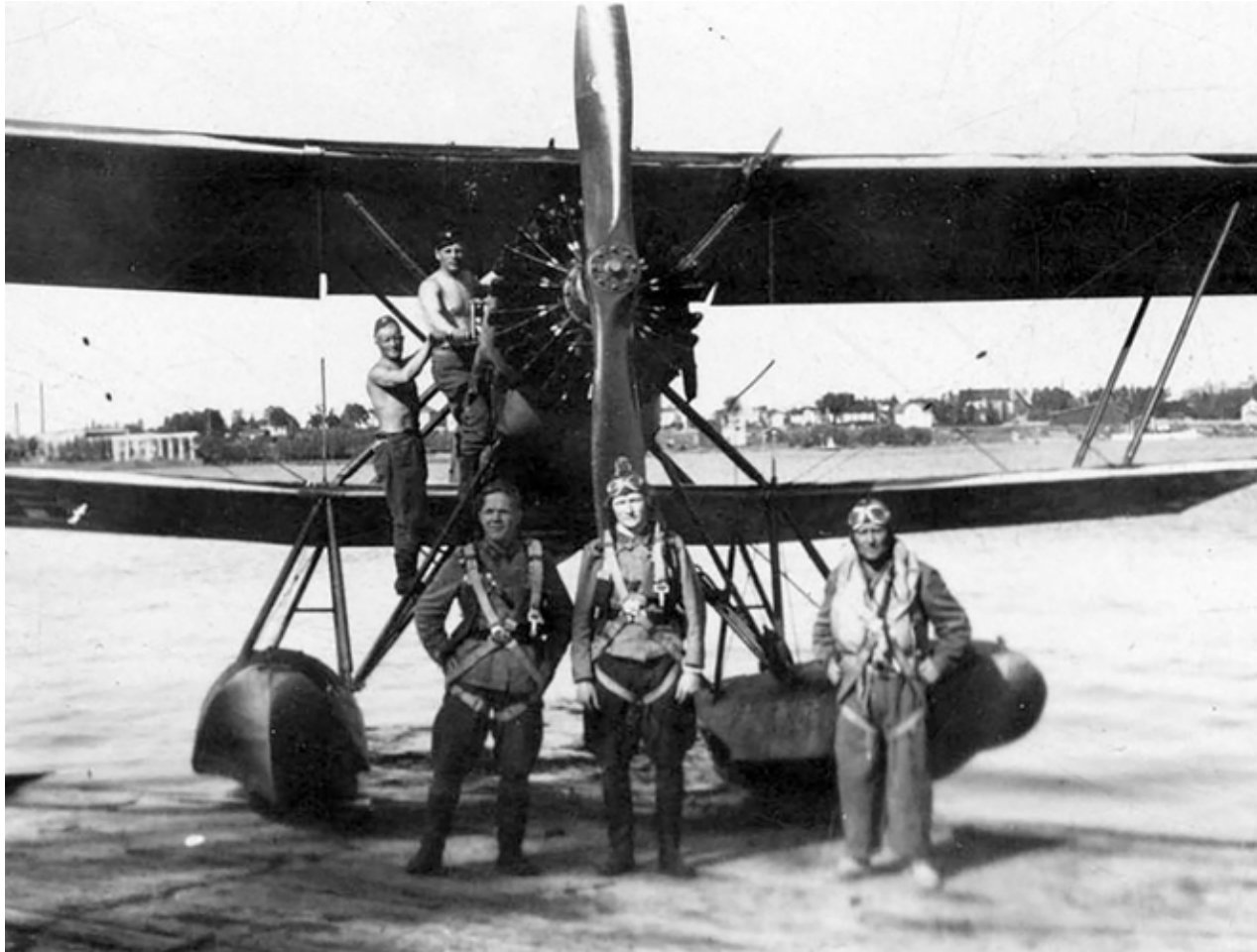
Vaskiluodossa leikkimässä

Muistan kuinka joku mies tuli äidiltä kysymään, saisiko hän viedä minut Vaskiluotoon leikkimään jonkun lentäjän pojan kanssa. Minä olin tuolloin kuusi ja puoli vuotta vanha. Olin juuri oppinut ajamaan äidin polkupyörällä, mutta olin ajellut sillä vain kotimme lähellä, Kauppapuistikon koivukujan välissä olevaa sorakäytävää. Nyt piti ajaa tuon miehen perässä Vaskiluotoon. Matka oli luonnollisesti minulle pitkä ja jännittävä, sillä en ollut vielä edes koulussa. Seuraavana päivänä minut haettiin, kunnes vakuutin osaavani sinne yksinkin. Näin teinkin muutamina päivinä.

Menimme nykyisen ns. Merivartioston talon ja Merenkyläntäjien purjehduspaviljongin välillä olevaan Vaskiluodon lentosatamaan. Siellä oli silloin kaksi kellukkeilla varustettua kaksitasoista lentokonetta. Niissä oli ohjaajalle, tähtystäjälle ja kk-ampujalle vain ”kuopat” ilman kattoa. Saimme lentäjän pojan kanssa leikkiä niissäkin. Olimme ohjaavinamme ja puhuimme toisillemme puheputkien välityksellä. Uimme ja ongimme paikalla olevien aikuisten kanssa. Hauskaa oli, kunnes pojan perhe muutti pois. Tapahtuma on myöhemmin aina silloin tällöin noussut mieleeni. Olen ihmetellyt, mistä oikein oli kyse. Asia selvisi vasta 60 vuotta myöhemmin, kun luin Vaasan kaupunginkirjastosta löytämäni kirjan ”Merilentäjät”.

Ilmavoimien M.F.11-meritiedustelut ”Norjan Kalle”

Kirjassa kerrotaan, että Ilmavoimat suoritti Maarianhaminasta käsin Ahvenanmeren, Itämeren ja eteläisen Selkämeren meritiedustelua ja saattueiden suojauslentoja norjalaisilla NK-kellukekoneilla, joita Suomella oli kolme kappaletta. (Karhunen, Joppe 1980. Merilentäjät sodan

Lutnantti Lauri Hongan koneen miehistö ja mekaanikot. Taustalla hämmöttää Mansikkasaaren telakan osia. Kuva kirjasta Hongan Lassin sota: Lauri Hongan muistelmat ja päiväkirjat sotien 1939-1945 ajalta

taivaalla. Otava. Helsinki. s. 205-213)

Nämä M.F.11-koneet olivat Norjan laivaston lentokoneita suunniteltuna yksimoottorisia, kaksitasoisia meritoimintalentokoneita. Kone oli suunniteltu J.E.Høverin johdolla, ja prototyyppiin ensilento suoritettiin 29.9.1931. Kone otettiin käyttöön Norjan laivastossa v. 1933. Ensisarjan koneissa oli alkuperäinen englantilainen Armstrong Siddeley Panther -moottori ja vuodesta 1935 sitä valmistettiin Marinens Minevesen -tehtaan lisenssillä. M.F.11-koneen runko oli hitsattua teräspuuta ja puuta, verhois kangasta. Yhteys ohjaamon ja matkustamon välillä toimi ”putkipostin” avulla. Koneita rakennettiin kaikkiaan 29 kpl.

M.F.11-kone oli yksimoottorinen. Sen pituus oli 11,72 m, siipien kärkiväli 15,40 m ja korkeus 4,45 m. Huippunopeus oli 235 km/h ja matkanopeus 170 km/h.

Lentomatka 1000 km. Miehistöä 3. Aseistuksena Suomessa tähtystäjän käyttämä 7,7 mm:n Vickers konekivääri ja yksi 200 kg:n syvyyspommi.

Saksan hyökättyä Norjaan laskeutui 8.6.1940 Petsamoon kaksi M.F.11-konetta ja seuraavana päivänä vielä yksi norjalaisten lentäjien päettua saksalaisten miehitystä. Kaikki kolme konetta merkittiin Suomen ilmavoimien kirjanpitoon ”norjalaisina koneina”, josta ne saivat tunnukset NK-171 – NK-173.

NK-173 poistettiin 8.11.1944 ja loput kaksi myytiin romuksi 22.6.1950. Koneiden lempinimi Suomessa oli tunnuksen perusteella ”Norjan Kalle”.

”Lentävät sotapoliisit”

Koneita käytettiin vuosina 1942-1944 Lentolaivue 6:n meritiedusteluun, laivasaattueiden suojaukseen ja sukellusvenneiden torjuntaan. Niiden toimipaikkana oli

Maarianhaminan Itäsatama. Kesäkuussa 1944 kaksi niistä siirrettiin Vaasaan. Koneita käytettiin myöhemmin vielä Lapin sodassa haavoittuneiden kuljetuskoneina.

Rintamakarkurien määrä lisääntyi Neuvostoliiton suurhyökkäyksen alettua kesäkuussa 1944 niin paljon, että Puolustusvoimat siirsi Norjan Kallet Vaasaan valvomaan meriliikennettä ja estämään rintamakarkureiden pakenemista Merenkurkun yli Ruotsiin.

Koneiden lentohenkilöstönä olivat lutnantit Degerman ja Honka tähtystäjinä, ohjaajina lentomestari Laattala ja Venna, kk-ampujina alikersantit Kallio ja Finne sekä mekaanikkoina Haaparanta, Leander, Nevanperä ja Karkiainen. Lentäjien asuntona Vaskiluodossa oli eräs tyhjä kesähuvila. Merilentäjistä tuli ”lentäviä sotapoliiseja” Merenkurkun alueelle, joka

käsitti Kokkolan ja Kristiinankaupungin välisen rannikko-osuuden Ruotsin aluevesirajaan saakka. Valvontalentoja tehtiin yötä päivää pistokokeina ja aina kun viranomaiset, lähinnä poliisit tai merivartiosto, tekivät hälytyksen.

Koneet suorittivat valvontalentoja ja näkivät, miten saaristolaisten veneet ajelivat kohti Ruotsia. Veneissä oli pääasiassa rintamakarkureita, joskus jopa verkkojen alle piilotettuna. Lentokoneet koukkivat veneiden eteen ja osoittivat Suomea. Monesti veneet kääntyivätkin, mutta joskus vasta sitten, kun koneesta oli konepistoolilla ammuttu veneen eteen. Veneet pakotettiin rantautumaan Rönn-skäriin tai jonkin muun sopivan saaren rantaan, josta merivartiosto kävi vangitsemassa nuo pakoa yrittäneet. Näin saatiin kiinni suuri määrä rintamakarkureita.

Karkureiden määrä alkoi Kannaksen torjuntavoittoa jälkeen vähentyä ja koneiden komennus Vaskiluodossa alkoi vähin erin päättyä. Lentäjien päätyöksi tuli elokuussa 1944 etsiä laajaan saaristoon kätkeytyjä moottoriveneitä, joilla Merenkurku oli tarkoitus sopivalla hetkellä ylittää.

Veneiden kätkeytykseen olivat tehneet tarkkaa ja huolellista naamiointia, mutta yksi virhe heille oli kuitenkin sattunut. Veneet oli peitetty maastoon soveltuville lehtipuilla ja lehväksillä, jotka olivat ajan myötä auringossa kellastuneet. Lentäjät näkivät nämä väriläiskät hyvin. Laskauduttuaan lähettyville ja rullattuaan rantaan, he totesivat kätkeytyksessä olevan lähtövalmiin moottoriveneen ja runsaasti polttoainetta. Lentäjät tekivät havainnosta asianmukaisen ilmoituksen merivartiostolle, joka ryhtyi asian vaatimiin toimenpiteisiin. Näin paljastui useita lähtövalmiita moottoriveneitä.

Viimeinen NK-koneen valvontalento Merenkurkussa tehtiin 28.8.1944 (Karhunen, Joppe 1980. Merilentäjät sodan taivaalla. Otava. Helsinki. s. 205-213).

Ongelmani selvisi

Minun kotini naapurissa asui Nevanperän perhe. On mahdollista, että se oli mainitun Nevanperä-nimisen mekaanikon koti. Niinpä hän osasi hakea minut Vaskiluotoon leikkimään. Toinen NK-kone siirrettiin jo kesäkuun lopulla takaisin Maarianhaminaan. Lutnantti Degerman, lentomestari Laattala, alikersantti Finne ja mekaanikko Leander hyvästelivät lentäjäveljensä ja lähtivät etelään. Samalla lähti myös leikkiverini, jonka nimeä en valitettavasti muista.

Raimo Havusela 1.1.2015

”Norjan Kalle” NK-172 Suomen Ilmavoimien tunnuksin.

Kuvaaja: Tuntematon - <http://www.sodat kuvina.cjb.net/images/Jatkosota/Varusteet/cwdata/HoverM.F.11.html>

Kuva: Värikkö L.Zilliacus - SA-kuva

Kaatuneiden huollon suomalainen malli: kaatuneet kotikuntiansa sankarihautoihin

Itsenäisen Suomen käymien sotien uhrin

Suomi on käynyt runsaan sadan vuoden mittaisen itsenäisyytensä aikana neljä sotaa. Näistä kolme viimeistä muodostavat yhden jatkumon, mutta ne tunnetaan myös omilla erillisillä nimillään. Sotien taistelut ja näiden jälkiseuraukset saivat aikaan kaikkiaan noin 127 500 kuolonuhria. Lisäksi kolmessa viimeisessä sodassa noin 4 000 siviilihenkilöä menetti henkensä. Vapaus/kansalaisodassa 1918 sotilas- ja siviiliuhrien erottaminen on usein vaikeaa, tämän sodan osalta luvut ovatkin uhrien kokonaismääriä. Uhrien määrät hieman vaihtelevat eri lähteissä, mutta menetysten suuruusluokasta ne antavat hyvän kuvan.

Sodassa 27.1. – 16.5.1918 kuolleita tai kadonneita oli kaikkiaan 35 000, joista hallituksen joukkojen (valkoisen armeijan) osuus oli 5 000 ja punakaartien 26 000 henkeä. Kuolleista punakaartilaisista suurin osa menehtyi sodan jälkeen vankileireillä ja teloituksissa. Muita kuolleita, joiden osalta ei ole tietoa sodan osapuolesta, oli 4 000.

Talvisodassa 30.11.1939 – 13.3.1940 kaatui tai julistettiin kadonneeksi 27 000 sotilasta, haavoittuneita oli 44 000. Jatkosota 25.6.1941 – 8.9.1944 vaati 63 000 kuolonuhria (kaatuneet ja kadonneet), haavoittuneita oli 158 000. Lapin sodan 15.9.1944–25.4.1945 kuolonuhrien lukumäärä oli 1 000, lisäksi 3 000 sotilasta haavoittui. Sodissa 1939 – 1945 kaatuneita tai

Haavoittuneita sotilaita kuljettava juna lähdössä Viipurista sotasairaalaan joulukuussa 1939. SA-kuva

pieni. Vuosien 1939 – 1945 sotiin osallistui rintamaolosuhteissa kaikkiaan noin 600 000 miestä ja 100 000 naista. Sotilasta lähes joka kahdeksas menehtyi ja joka neljäs vammautui. Sotaleskiä tuli 30 000 ja sotaorpoja 50 000.

Kaatuneiden huolto Vuoden 1918 sota Vuoden 1918 sodassa taistelussa kaatuneiden ja muiden henkensä menettäneiden huolto oli hyvin pitkälle järjestäytymätöntä ja ad hoc -periaatteella toteutettua. Hallituksen joukkojen osalta kaatuneiden hautaaminen oli aluksi omaisten tehtävänä, mutta

lisä, erittäin isänmaallisia ja juhlevia tilaisuuksia. Punakaartijohdon tavoitteena oli haudata kaatuneet aluksi väliaikaisiin kenttähautoihin, joista ne myöhemmin toimitettaisiin yhteiseen vallankumoukselliseen muistoyhteishautaan. Omaiset kuitenkin halusivat vainajat kotipaikkakunnalleen, vaikka haudat jouduttiin useimmiten sijoittamaan kirkkomaan ulkopuolelle (”siunaamattomaan maahan”). Teloitetut, vankileireillä kuolleet ym. haudattiin yleensä kuolinpaikoilla oleviin yhteishautoihin. Tällaisten hautojen olemassaoloon ja sijaintiin liittyy paljon epävarmuuksia.

Vuosien 1939 – 1945 sodat

Puolustusvoimilla oli Talvisodan alkaessa virallisena pääsääntönä, että kaatuneet haudataan kenttähautoihin taistelupaikkojen lähelle. Tämä vastasi sotaväen vanhaa eurooppalaista käytäntöä, mikä on tuttua esimerkiksi ensimmäisen ja toisen maailmansodan aikaisista mittavista sotilashautausmaista Keski-Euroopassa. Puolustusvoimien virallinen pääsääntö kohtasi heti voimakasta vastustusta. Sotilaiden oma tahto, yhteishenki ”Veljeä ei jätetä – kaatuneenakaan” ja omaisten tahto olivat vahvat: kaatuneet on evakuoitava kotiseudulle.

Omatoimisuus tuki tämän toteuttamista, aseveljet hakivat kaatuneita jopa oman henkensä uhalla vihollisen tulen alta. Puolustusministeriöltä tulikin jo syksyllä 1939 rinnakkaisohje, että noudatettaisiin valkoisel-

la armeijalla Vapaussodan aikana käytössä ollut käytäntöä kaatuneiden haustaamisesta kotipaikkakunnalleen. Päämaja seurasi esimerkkiä ja 16.12.1939 tuli lupa kaatuneiden evakuointiin kotiseudulle. Kaatuneiden huollosta muodostettiin 24.1.1940 annettulla käskyllä oma, sotilaspappien johtama huoltolajinsa. Kaatuneiden evakuoimista ja kotiseudulle siirtämistä koordinoivat eri rintamasuunnille perustetut kaatuneiden evakuoimiskeskukset (KEK). Evakuoinnin käytännön toteutuksessa esiintyi mo-

misvaiheissa kaatuneita jäi väkisin vihollisen alueelle. Pahoin vaurioituneet kaatuneiden ruumiit haju-, valuma- ym. haittoineen olivat pitkien kuljetusten kannalta ongelmallisia. Talven pakkaset ja kesän helteet toivat lisävaikeuksia. Vainajat sijoitettiin rintamalla puuarkkuihin ja kuljetukset junalla kotiseudulle hoidettiin pääosin rautateitse. Väliaikaisia kenttä- ja muita tilapäishautoja jouduttiin käyttämään erityisesti kesällä 1944. Luovutettaville alueille haudatut kaatuneet muodostivat oman ongelmakokonaisuutensa. Näistä

Sankarihaudat

Seurakunnat varasivat kaatuneille omat hauta-alueet, sankarihautausmaat. Vuosien 1939 – 1945 sotien sankarihautausmaita on kaikkiaan noin 630. Osa näistä sisältää myös sodassa 1918 kaatuneet. Isommilla paikkakunnilla on erillisiä v. 1918 sankarihautausmaita tai -alueita. Lisäksi on 7 kenttähautausmaata luovutetuilla alueilla. Seurakunnat huolehtivat hautojen hoidosta. Hauta-alueet ovat usein, erityisesti pienemmillä paikkakunnilla, kirkon kupeessa. Silloinkin, kun varsinainen hautausmaa on etäämpänä kirkosta. Sankarihautausmaalla on yleensä kaatuneille yhteinen muistomerkki, tavallisimmin patsas.

Vapaussodan päättymisen muistopäivästä ja Puolustusvoimien lippujuhlapäivästä 16.5. tuli sotien jälkeen marsalkka Mannerheimin aloitteesta toukokuun kolmantena sunnuntaina vietettävä Kaatuneiden muistopäivä. Lippujuhlapäivä siirtyi vietettäväksi Mannerheimin syntymäpäivänä 4.6. Kunnat, seurakunnat, Puolustusvoimat, sotaveteraanit ja -invalidit sekä eri järjestöt suorittavat muistopäivänä kunniakäyntejä sankarihautausmailla. Jouluaattona monilla sankarihautausmailla järjestetään maanpuolustusjärjestöjen kunniavartioiden sotavainajien muiston vaalimisyhdistys ry on järjestänyt rajojen taakse kentälle jääneiden sankarivainajien etsintöjä. Noin

Haavoittuneita sotilaita kuljettava juna lähdössä Viipurista sotasairaalaan joulukuussa 1939. SA-kuva

kadonneita oli siten yhteensä 91 000 ja haavoittuneita 205 000. Siviiliuhrien määrä 4 000 suhteutettuna sekä koko väestömäärään että taistelussa kaatuneisiin on eurooppalaisessa mittakaavassa poikkeuksellisen

sodan edetessä armeija alkoi huolehtia kaatuneiden toimittamisesta heidän kotiseudulle. Suuremmilla paikkakunnilla kaatuneet haudattiin erillisiiin sankarihautoihin. Hautajaiset olivat tällöin yleensä sotilail-

Haavoittuneita sotilaita kuljettava juna lähdössä Viipurista sotasairaalaan joulukuussa 1939. SA-kuva

nosti suuria hankaluuksia. Erityisen vaikeita olivat esimerkiksi Talvisodan alku ja lopun ratkaisutaistelut sekä Jatkosodan hyökkäysvaihe 1941 ja perääntymisvaihe 1944. Kaatuneita oli runsaasti ja varsinkin peräänty-

sankarivainajista huomattava osa päätettiin haudata lokamarraskuussa 1944 Lappeenrantaan, Luumäelle ja Joensuuhun perustettuihin hautausmaihin.

2000 vainajan jäännökset on toistaiseksi löydetty. Näistä lähes 400 on voitu tunnistaa. Tunnistetut on saatettu kotiseurakuntiinsa haudan lepoon. Tuntemattomiksi jääneet vainajat on haudattu pääasiallisesti

Sotien 1939-1944 sankarihautausmaa Vaasan vanhalla hautausmaalla muistotauluineen. (Sotasammon hautausmaakuva)

Lappeenrannan ja pieni osa Joensuun, Kajaanin ja Helsingin Hietaniemen sankarihautausmaihin.

Sankarihautausmaiden varustaminen muisto- ja tietolaatoin

Kaatuneitten Muistosäätiön valtakunnallinen hanke

Kaatuneiden Muistosäätiö käynnisti vuonna 2020 erityisen sankarihautausmaiden muisto- ja tietolaatohankkeen. Säätiö lähetti maamme seurakunnille kirjeen, jossa vedottiin seurakuntiin sankarihautausmaiden haltijoina, että helposti saatavilla olevaa tietoa sankarihautausmaista lisättäisiin varustamalla sankarihautausmaat valtakunnallisesti yhdenmukaisin tietolaatoin. Kaatuneiden Muistosäätiö on viime vuosina havainnut, että tietämys sankarihautausmaiden perustamisesta ja niillä olevista muistomerkeistä on vähentynyt. Sankarihautausmaiden perustaminen on ollut mittava hanke sodanjälkeisenä aikana. Sankarihautausmailla on erittäin suuri historiallinen ja kulttuurillinen merkitys yhteiskunnassamme, mitä ei nykyisin aina välttämättä tiedosteta. Suomalainen kaatuneiden huollon malli, jonka mukaan kaatuneet haudattiin kotikuntiansa sinne perustettuihin sankarihautausmaihin, on kansainvälisesti varsin ainutlaatuinen. Lisäksi sankarihautausmaille on sijoitettu merkittävä määrä kiven- ja kuvanveistotaidetta.

Säätiön tavoitteena on, että tietolaatat toteutettaisiin valtakunnallisesti yhtenäisesti. Tietolaatasta tulisi käydä ilmi hautausmaan nykyinen nimi, sankarihautausmaan suunnitelleen arkkitehdin nimi, suunnitelu- ja käyttöönottovuosi, sankarihautojen lukumäärä sekä haudalla olevan muistomerkin ja sen tekijän

nimi sekä muistomerkin pystytysvuosi. Tietolaatalla olisi Kaatuneiden Muistosäätiön mukaan suuri henkinen ja kulttuurinen merkitys omaisten ja muiden hautausmaalla kulkijoiden halutessa osoittaa arvostustaan sankarivainajille heidän viimeisillä lepoajoillaan. Yhtenäisen toteutuksen saavuttamiseksi Säätiö on yhdessä lahtelaisen valimo M.J. Paasikivi Oy:n kanssa suunnitellut toteutuksille mallilaatat.

Toteutus Vaasassa

Kun tieto Kaatuneiden Muistosäätiön hankkeesta saavutti maanpuolustustyön perinnettä vaalivat aktiivit Vaasassa, siihen suhtauduttiin suurella innostuksella ja toivottiin sen pikaista toteutumista vielä aikana, jolloin sotaveteraaneja – kaatuneitten taistelujoiden aseveljiä – on muutama tuhat jäljellä. Pieni selvitystyö kuitenkin osoitti, että seurakunnat eivät ole toistaiseksi merkittävästi tarttuneet Muistosäätiön tarjontaan.

Maanpuolustukseen liittyvää perinnetyötä yhteistyössä toteuttaneet Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf ja Vaasan Reserviupseeripiiri – Vasa Reservofficersdistrikt ry päättivät ryhtyä vauhdittamaan hanketta Vaasassa. Ne tekivät Vaasan yhteiselle seurakuntaneuvostolle aloitteen, jolla ne sitoutuivat seurakunnilta luvan saadessaan hankkimaan Vaasan kolmelle sankarihautausmaalle (sotien 1939 – 1944 sankarihautausmaa Vaasan vanhalla hautausmaalla sekä sotien 1939 – 1944 ja 1918 yhteinen Sankarihautausmaa Vähänkyrön kirkkomaalla) muisto- ja tietolaatat Kaatuneiden Muistosäätiön valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Seurakuntaneuvosto hyväksyi hankkeen toteuttamisen.

Käytännön toteutukseen päästiin, kun Bröderna

Gröndahls Stiftelse – Veljekset Gröndahlin Säätiö sr ja Maanpuolustuskiltojen liitto ry ottivat laattojen hankintakustannukset rahoitettavakseen. Muistolaattojen paikoilleen asennuksesta huolehtivat seurakuntien hautausoimet osana hautausmaiden kevätkunnostusta. Tavoitteena on ollut, että laatat olisivat paikoillaan Kaatuneiden muistopäivänä 16.5., jolloin sankarihautausmailla käyvät omaiset ja muut vierailijat voisivat niihin tutustua. Hankkeen käynnistyttyä toteuttajatahot saavutti ilahduttava tieto, että Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli on suositellut seurakuntia toimimaan Kaatuneitten Muistosäätiön aloitteen mukaisesti. Toivottavasti Vaasan esimerkki osaltaan kannustaa tähän. Hankkeen toteuttajatahot uskovat, että muistolaatat lisäävät tietoisuutta maamme kohtalonvuosista sekä niistä sankareista, jotka

Vähänkyrön sankarihautausmaalla sodissa 1918 ja 1939–1944 kaatuneille muistotauluineen. Kuva: Ilkka Virtanen

Vaasan Vanhan hautausmaan 1918 sodan sankarihautausmaalla muistotauluineen. Kuva: Raimo Latvala

uhrauksillaan vaikuttivat massaan selviytymiseen näistä kohtalonvuosista. Laatat ovat osaltaan turvaa-

massa tietoisuuden säilymistä ja siirtymistä yhä uusille tuleville sukupolville.

Ilkka Virtanen

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta

Vaasan Vanhan hautausmaan 1939-1944 sotien sankarihautausmaalla muistotauluineen. Kuva: Raimo Latvala

Haapajärven-Reisjärven Reserviläisten kevätkokouskuulumiset

Yhdistyksemme kevätkokous pidettiin 21. toukokuuta Tynnyrikosken majalla, Haapajärvellä. Kokouksessa todettiin vuoden 2020 toiminnan olleen koronaviruspandemias- ta huolimatta vireää, sillä järjestimme kaikkiaan 10 tapahtumaa ja kaksi vuosikokousta. Kevään ja loppuvuoden tapahtumia jouduttiin perumaan viranomaisohjeiden mukaan, mm. talvisodan päättymisen 80-vuotistapahtuma, kaksi ampumakilpailua, Joulutulet-tapahtuma ja itsenäisyyspäivän juhlallisuudet peruuntuivat.

Ampumatoiminta oli suositua ja aktiivinen raportointi somen kautta houkutteli uusia, aktiivisia jäseniä liittymään mukaan. Yhdistyksemme järjesti jäsenilleen kuukausittaiset ampumaharjoituspäivät kesä- ja syyskaudella sekä yhden jäsentenväliset ampumakilpailut.

Perinnetoiminnan muotoja vuonna 2020 olivat talvisodan päättymisen 80-vuotisjuhllisuuksiin osallistuminen yhdessä muiden yhdistysten ja tahojen kanssa Haapajärvellä ja Reisjärvellä sekä jouluaaton kunniaavartion järjestäminen Haapajärvellä yhdessä Haapajärven Reserviupseerikerhon kanssa.

Syyskuussa kokoonnuimme myös pitkstä aikaa liikkumaan yhdessä, kun teimme matalan kynnyksen jalkamarssin Haapajärvellä, Tynnyrikosken ja Pitkänkankaan maastoissa.

Yhdistyksemme sääntömääräiset vuosikokoukset pidettiin samalla kertaa syyskuussa Reisjärvellä. Lokakuussa osallistuimme piiriin etäkokoukseen.

Uutena toimintana oli virkistysiltapäivän ohjelman järjestäminen haapajärvelle Maaselän Kone Oy:n

työntekijöille. Yhdistysyh- teistyötä teimme Haapajärven Eräpartion ja Haapajärven reserviupseereiden kanssa, mm. yhdistystoi- minnan esittelyn merkeissä.

Suunnitelmia vuodelle 2021

Vilkas ampumatoiminta on houkuttellut vuoden 2021 aikana uusia jäseniä myös toiminta-alueemme naapurikunnista. Tämän lehden ilmestyessä olemme pitäneet perinteiset Karin Panos- ja Jepen Pytty-ampumakilpai-

lut ja kokoontuneet harjoitusammuntoihin kuukausittain maaliskuusta lähtien. Olemme onnekaassa asemassa, kun saamme harjoitella ja kilpailla Puolustusvoimien monipuolisella ampumaradalla. Yhdistyksemme taloudellinen tilanne on kohentunut siten, pystyimme täydentämään 9 mm pistoolikalustoamme hankkimalla tänä keväänä Glock 17-pistoolin.

Kuukausittaiset harjoitusammunnat jatkuvat loppusyksyyn saakka. Heinäkuun lopulla kutsumme

Haapajärven Reserviupseerit ja Varikon vartioston henkilöstön haasteampumakilpailuun. Päätimme myös pitää jäsenten toivomuksesta vapaavalintaisen kaliiperin ampumakilpailun myöhemmin tänä vuonna.

Lisäksi keskustelimme muustakin toiminnasta kuin ampumatoiminnassa, mm.

sotahistoriallisesta retkestä, mutta monen asian toteutumiseen vaikuttaa suuresti nopeastikin muuttuva koronavirus-tilanne. Kannustamme jäseniämme myös osallistumaan Reserviläisliiton etätapahtumiin, esimerkiksi liikuntasuorituksiin.

Teksti ja kuvat:
Anna Jussila

Haapajärven-Reisjärven Reserviläisten järjestämien ampumakilpailujen tuloksia:

Karin Panos 24.4.2021, Haapajärvi, Varikon rata

Karin Panos- kiertopalkinnon vei vuodeksi mukaansa Mika Sievänen yhteistuloksella 161 pistettä.

Reserviläiskivääri 300 m

Yleinen:

1. Saku Rönkä 81 p
2. Matias Löytynoja 79 p
3. Jouni Liuska 77 p

Y 50:

1. Kari Järvinen 84 p
2. Mika Sievänen 80 p
3. Simo Maijala 76 p

Jepen Pytty 29.5.2021, Haapajärvi, Varikon rata

1. Saku Rönkä 279 p
2. Jouni Liuska 247 p
3. Matias Löytynoja 234 p

Saku Rönkä sai mitalin lisäksi vuodeksi mukaansa Jepen Pytty -pokaalin.

Sotilaskivääri 300 m

Yleinen:

1. Kari Tuominen 76 p
2. Saku Rönkä 75 p
3. Jouni Liuska 48 p

Y 50:

1. Mika Sievänen 81 p
2. Matias Jaakola 76 p
3. Simo Maijala 75 p

Jepen Pytty -kisan osanottajat 29.5.2021 Varikon radalla Haapajärvellä. Kuva: Anna Jussila

Perinteet elävät vahvoina Porkon suvussa

”Olot Suomessa’ oli muuttua katalaks’...”, ja niinhän ne muuttuivatkin tammikuussa 1918, ihan sodaksi asti. Mutta ennen sotatoimia, ensimmäiset suojeluskunnat perustettiin maahamme jo syksyllä 1917 yksityisten aloitteesta. Järjestäytymisen asemaa ne saivat vuonna 1918, kun Suojeluskuntajärjestön organisaatio ja tehtävät vahvistettiin erityisellä asetuksella. Järjestön ensisijaisena tehtävänä oli Suomen turvaaminen ulkoiselta uhalta. Lisäksi sillä oli Suomen sisäisiä tehtäviä, kuten virka-apu ja laillisen järjestysvallan turvaaminen. Se toimi tärkeänä runkona reserviläistoiminnalle yläpitäessään rauhan aikana reservin koulutusta.

Laajalla Pohjanmaalla isänmaallisuus ja suojeluskuntahenki oli vahva, ja siksi moni nuori mies tunsu velvollisuudekseen lähteä puolustamaan vasta itse näistynyt tasavaltaa vieraita aatteita vastaan. Heidän joukossaan oli Ilmari Porko, joka sai aliupseerin kouluttamiseksi perustetussa Vöyrin Sotakoulussa sellaiset opit, että yleni taidoillaan väepeliksi saakka. Kokkolalaisessa Porkon suvussa ”isämme henki” on jatkunut ihan näihin päiviin saakka, sitä ovat todistamassa kapteeni Reino, majuri Antti, vänrikki Artturi ja vänrikki Amalia Porko, reservin upseerit kolmessa polvessa, maanpuolustajat jo suoraan neljännessä polvessa.

Ilmari Porko, Vöyrin Sotakoulun oppilas ja Suomen Vapaussotaan osallistunut väepeli – mikä on suhteesi häneen, onko hänellä ollut vaikutusta arvoalintoihisi tai onko hänellä erityinen asema miettiessäsi omaa suhdettasi isänmaallisuuteen ja maanpuolustukseen?

Reino: - On. Isäni Ilmari kasvatti minusta rehellisen suomalaisen maanpuolustushenkisen ihmisen.
Antti: - Tunnen suurta ylpeyttä isoisästäni, joka antoi mahdollisuuden elää ja kasvaa vapaassa Suomessa. On vuoroni kantaa soitua.
Artturi ja Amalia: - Suuri kunnioitus ja arvostus esi-isää ja Vapaussoturia kohtaan.

Amalia ja Artturi, miten olette kokeneet isän ja isoisän roolin reservimme vaikuttajana ja (paikallisesti ja maakunnallisesti) näkyvänä hahmona – onko siitä tullut paineita vai onko sillä ollut enempi kannustava ja haasteellinen vaikutus?

Amalia Porko RUK 257, Antti Porko RUK 190, Reino Porko RUK 97, Artturi Porko RUK 253

Artturi: - Kannustava, ei missään vaiheessa paineita, päinvastoin.

Amalia: - Hyvin kannustava vaikutus ja yksi merkittävä syy varusmiespalvelukseen lähdeäni.

Missä palvelitte ja miten omakuite oman asemalajinne erityisvaatimukset? Kuinka sopeudutte sotilaselämään?

Reino: - Pohjois-Savon Prikaatin KrhK, 1/1958. Hyvästä valinnasta kovin tyytyväinen. Haitarista oli usein hyötyä tupasiivouksen yhteydessä, kun sain soittaa pojille heidän siivotessa. ;) Viihdyin hyvin.

Antti: - Vaasan (kuninkaallisen) Rannikkopatteriston tulenjohtajana sain koulutuksen täsmäaseisiin (130 ja 152). Varusmiesajasta, 3/1988, jäi elinikäiset ystävä ja hienot muistot. Niin hienot, että jatkoin rauhan-turvaajana Balkanilla puolentoista vuoden verran.

Artturi: - Kainuun Prikaati, tykistörykmentti, tuliasemalinja, 2/2018. Oma aselaji tuli hyvin tutuksi toistojen kautta. Rytmien totuttamisen jälkeen meni tosi mukavasti.

Amalia: - Kainuun Prikaati, tykistörykmentti, tuliasemalinja, 2/2020. Korona-ajan kuplat sopivat minulle hyvin. Kun tehdään, niin tehdään kunnolla putkeen, ja vastaavasti pitimmät lomat antoivat mahdollisuuden tehdä kaikkien kotikonnuilla.

Amalia, tornari kertoo, että naiset pääsevät Intissä helpommalla kuin miehet, pitäneekö paikkansa?

Amalia: - Ei pidä paikkansa. Missään vaiheessa en kokenut saavani erilaista tai eriarvoista kohtelua. Rivissä kaikki ovat samanarvoisia.

Artturi, joko olet päässyt kertaamaan? Amalia ja Artturi, mitä odotatte tulevalta reservin poluttanne?

Artturi: En ole vielä. Kovasti odotan käskyä.

Amalia: - Pääsin eilen (5.6.) siviiliin, eikä kertauskäsky ole vielä tullut. Toki pääsen takaisin Kajaaniin, kun aloitan työt Prikaatissa 1.7.2021.

Antti, mitä seuraavaksi, vieläkö on tavoitteita?

Antti: - ”Huru-ukko” -osastolle siirtyminen antaa hyvin aikaa rakkaalle harrastukselleni, opiskelulle. Olen aloittanut tohtoritutkimukseen tähtäävät opinnot MPKK:ssa (Maanpuolustuskorkeakoulu).

Onko perheellenne muodostunut omia perinteitä, joita noudatatte esim. itsenäisyyspäivänä, Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä tai vaikkapa jouluaattona?

Reino: - Vapaussodan Perinneyhdistyksen seppelleen lasku sankarihaudoille. Itsenäisyyspäivä on tärkein juhlapäivämme Suomessa. Isä Ilmari on silloin mielessä.

Antti: - Vapaussodan Perinneyhdistyksen lipunkantajana liki neljännesvuosidajan ajan sankarihaudoilla. Viime vuonna sain olla lasteni kanssa kunniavartiossa Mariassa. Perhejuhlamme kuuluu Marskin ryyppy Eino Grönin sanoin ”Sä kuulut päivään jokaiseen”.

Artturi: - Sankarihaudoilla käynti Itsenäisyyspäivänä on kuulunut perheemme tapoihin aina.

Amalia: - Olen osallistunut lippukulkueeseen Itsenäisyyspäivänä ja olin kunniavartiossa sankarihaudoilla viime jouluna.

Mitä sinulle merkitsee olla reservin upseeri?

Reino: - Suurta kunnioitusta Suomen reserviläisyyteen.

Antti: - Nöyrin mielin ylpeä kunniaa saada kantaa vastuuta maanpuolustuksesta omalla sarallani.

Artturi: - Kunnia-asia.

Amalia: - Kunnia-asia.

Oma mottosi?

Reino: - Herran elämää ei voita mikään. Ole suomalainen.

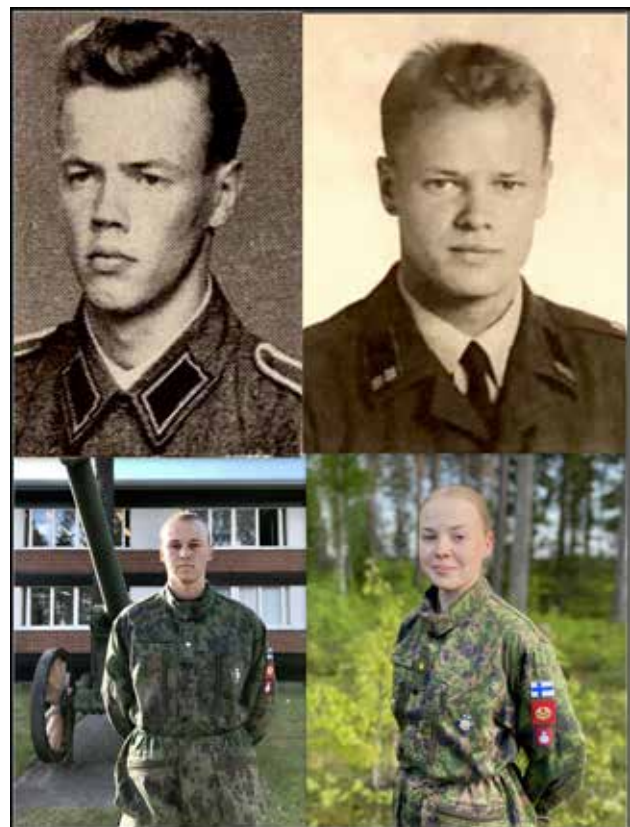
Antti: - Usko itseesi ja luota kavereiisi.

Amalia: - Kun voi itsensä kanssa hyvin, niin ei ole tarvetta arvostella muita.

Haastattelu: Jouko Liikanen

Valokuvat: Porkojen valokuva-albumit

Lähde/Suojeluskunnat: Wikipedia

Parikymppisiä nuoria maanpuolustusvelvollisuuttaan täyttämässä.

Vapaussota. Vöyrin Sotakoulun oppilaita, väepeliksi ylennyt Ilmari Porko takarivissä toinen oikealta.

Kälviän reserviläisten tutustumismatka Suomussalmen Viiankiin

Keväällä 2012 Raatteen marssia järjestellessä syntyi ajatus käydä tutustumassa Viiankiin. Viian-gissa neuvostopartisaanit tappoivat Väinö Kinnusen lähes koko perheen. Väinö oli meillä paikan päällä op-paana näyttämässä ja kerto-massa näistä sotarikoksista. Kohteet olivat kaikki siviili-kohteita. Partisaanit kuiten-kin virheellisesti raportoivat tuhonneensa tehtaita ja sotilaskohteita. Heinäkuun neljäs päivä 1943 partisaanit iskivät saunassa asuvan Kinnusen perheen kimppuun. Partisaanit avasivat tulen kone-pistooleilla puolustusky-

vyttömiä uhrejaan vastaan ja saunassa olleista 14:stä ihmisestä 11 kuoli ja kolme jäi henkiin. Eino ja Väinö Kinnunen selvisivät kuin ihmeen kaupalla hengissä. Neuvostoliiton partisaanit tekivät jatkosodassa 45 tämän kaltaista iskua rajan läheisyydessä sijaitseviin syrjäisiin kyliin Kainuussa, Lapissa ja Pohjois-Karjalassa. Kaikkiaan 181 suomalaista siviiliä sai niissä surmansa ja useat kymmenet haavoittuivat. Suomen itärajan läheisyydessä liikkui vuosina 1941–44 kaikkiaan 35 Neuvostoliiton partisaaniosastoa. Partisaanit syyllistyivät

reissuillaan mitä kuvot-tavimpiin hirmutekoihin. Siviiliväestön suojaksi saatiin sotilasosastona mm. luutnantti Olavi Alakulpin osasto Sau. Asia oli pitkään vaiettuna poliittisista syistä. Vasta viime vuosina arkis-tot ovat avautuneet.

Linkki:
https://www.youtube.com/watch?v=4Lhg_chcc5Q

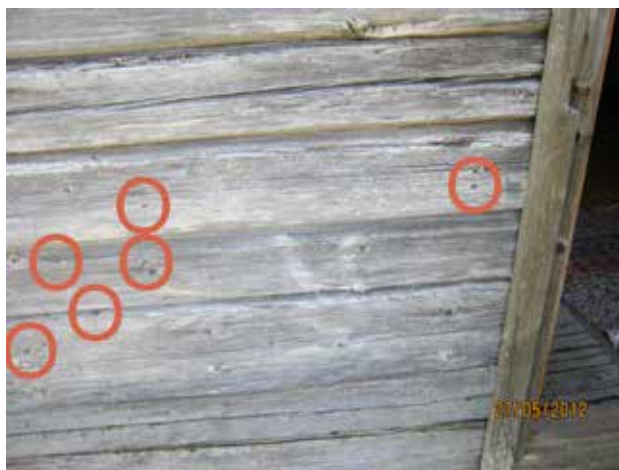
Työryhmä: Aaron Mustajärvi, Eero Muhonen, Simo Säippä ja Simo Miekkoja

Väinö Kinnunen toivotti kätellen tervetulleeksi koko Kälviän Reserviläisten osaston.

Kauan toivotut aseet kotien suojaamiseen. Aseet löysivät perille vasta partisaani-iskujen jälkeen.

Partisaanit iskivät tähän tupaan. Konepistoolin luodinreikiä tuvan seinässä.

Joukkue valmistautuu marssimaan Hyryn talolle, mihin partisaani-isku kohdistui.

Kolmen surmansa saaneen perheen muistomerkki Viian-gissa. Hyry-Viianki uhrien (26 henkeä) viimeinen leposija on Suomussalmen hautausmaalla.

Väinö kertoo kotipihallaan tosiasioita partisaanien tuhoista, kuulolla Helen, Säippä, Saari ja Märskylä.

Väinön tarina kiinnosti meitä kaikkia osallistujia

Väinö kertoo tarkasti partisaaniuhreista, omaisista ja sukulaisista. Kuuntelemassa Säippä ja Pallaspuro.

Osasto valmistautuu ryhmäkuvaan.

Lähikuva Hyryn talon pihapiiriin pystytetystä muistomerkitä. Saunatuovassa oli 14 henkeä, partisaanit avasivat tulen siviilejä kohti ja surmasivat 11 henkilöä, kaikki Väinön omaisia ja sukulaisia.

Vänrikki Stool

J.L.Runebergin isänmaallinen teos alkaa Maamme-runolla, johon F. Pacius loi sävelen. Vänrikki Stoolin toinen runo kertoo vänrikki Stoolista, Suomen sodan vanhasta, unohdetusta veteraanista ja nuoresta ylioppilaasta, joiden kohtaamisesta runossa kuvataan elävästi. Runo on pysäyttävä ja on ollut ajankohtainen sanomaltaan sitä aikoinaan kirjoitettaessa, mutta ajankohtainen edelleenkin.

Runo kuvaa elävällä kerronnallaan nuoren ja vanhan miehen elämän dialogia. Nuori ylioppilas elää nuoruutensa intomielisyyttä ja ylimitoitettua käsitystä omasta erinomaisuudestaan. Nuori mies kammoksuu ja halveksii vanhaa veteraanista jopa niin, että pilkan ja ivailun lisäksi tekee tälle myös tarkoituksella kiusaa, kunnes oman kasvun myötä hänen ymmärryksensä lisääntyy.

En tiennyt muiden hädästä en, ilosta
sydän sykki; vahv' olin, punaposkinen,
Ja kaikki suonet tykki.
Niin nuori olin, riehakas,
Ja ylpeä kuin kuningas.

Mut hyljättynä majassaan
Stool istui nurkumatta,
loi nuottaa, imi piippuaan
meluumme puuttumatta.
Tuommoisen suhteen, sen maar ties,
min' olin oikein aikamies.

Monesti menin ukon luo
ilveilemähän suotta.
Mik' iloni, kun suuttui tuo
ja hältä ratkes nuotta,
kun kädest' ukon kävyn vein
ja paikoin väärin silmän tein!

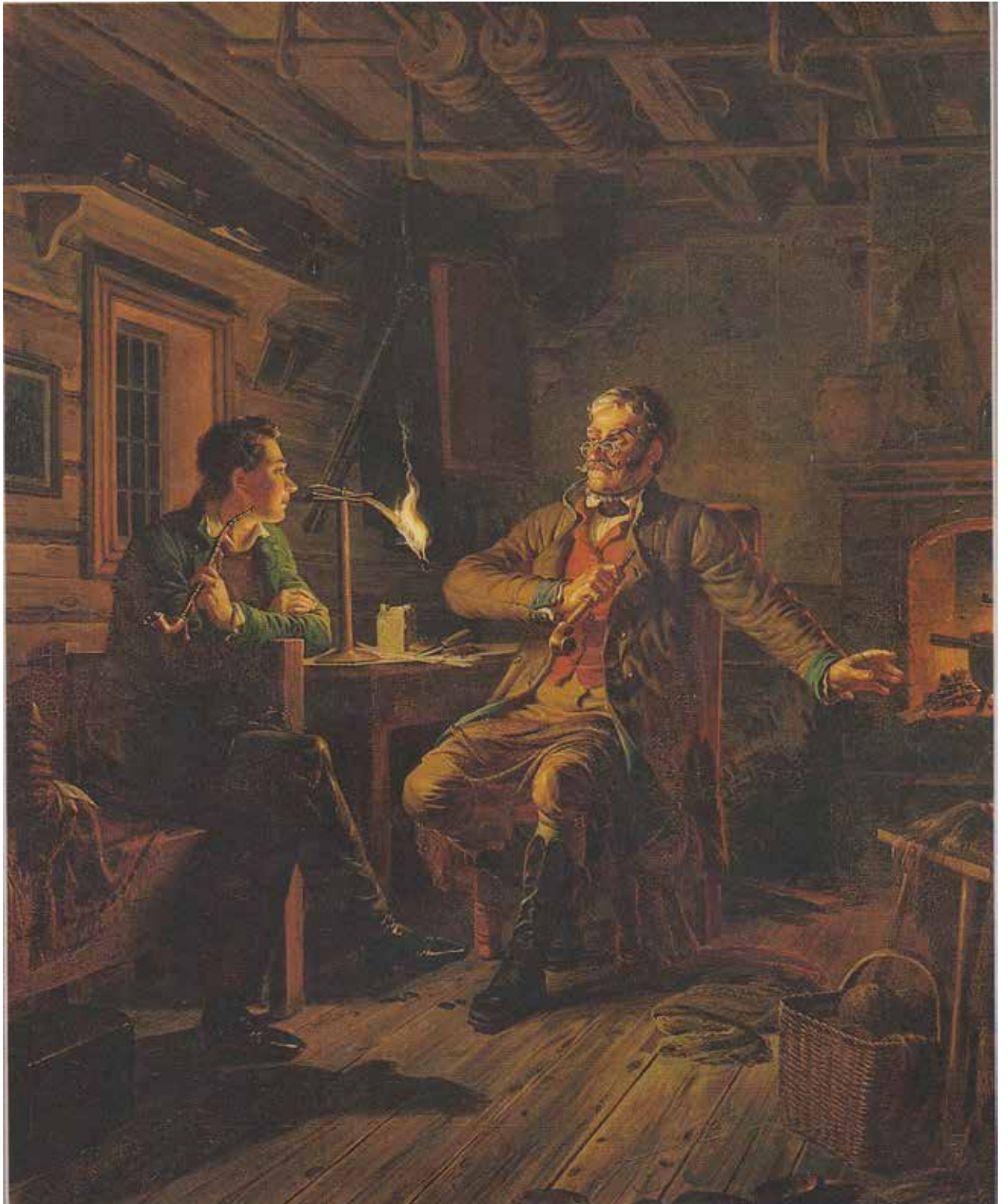
Nuori ylioppilas ylpeydessäänkin havahtuu aatoksiin, että myös tuo vanha soturikin on aikoinaan ollut nuori.

Ett' oli nuori aikoinaan
myös ukko kerran ollut,
enemmän nähnyt matkallaan
Ja kauemmaksi tullut,
en sitä silloin huomannut,
siks' olin liian oppinut.

Nuoren ylioppilaan oivallus vanhan veteraanin elämää ja mahdollisia tekoja kohtaan alkaa saada sijaa hänen ajattelussaan, mutta nuoruuden korskeus määrittää hänen käsitystään vanhasta veteraanista suhteessa häneen itseensä.

En myös, ett' ilomielin hän
verensä tuorehimman
vuodatti eestä maamme tän,
nyt mulle rakkahimman.
Ma olin nuori, riehakas,
hän vänrikki, ma kuningas.

Vänrikki Stool runon merkitys on sen vakuuttavassa sanomassa, kuinka oman historian tuntemuksen taustalta koettu ymmärrys ja arvonnanto edellisten sukupolvien työstä, määrittää suhtautumisen tähän hetkeen.

Kansallisgalleria. Robert Wilhelm Ekman: Vänrikki Stool ja ylioppilas, luonnos, 1852

Nuoren ylioppilaan kuva muuttuu hänen lopulta oivallettuaan vanhan vänrikin merkityksen isänmaan puolustajana. Merkityksen syvyys ilmenee vänrikin tarinoita kuunnellessaan. Samalla syntyy ystävyys ja kunnioitus vanhaa miestä kohtaan. Tämä yhteys saa aikaan nuoren miehen henkisen kasvun aikuisuuteen.

Nyt viettää yhdessä aljettiin
eloa, hauskaa ratki,
murehet riemut jaettiin
Ja yksin ”vaakunatki”.
Nyt olin vain yl'oppilas,
hän suurempi kuin kuningas.

Vapaustaisteluidemme tarinat ovat tarkoitettu kerrottaviksi sukupolvelta toiselle. Lahja synnyinmaalle ja sen puolustajille elää historiassa ja sen tarinoissa. Tarinan pitää jatkua.

Ja ukon suust' on tarutkin
ne' joita laulan tässä.
Niin usein öisin kuuntelin
pärehen liekinnässä.
Ne korutont' on kertomaa,
ne ota, kallis Synnyinmaa!

Jussi Rytönen

majuri res.,
psykoterapeutti

Naiset turvallisuuden eturintamassa

NASTA Friski 2021 pidetään Kauhavalla syysylä 17.-19.9.2021. Naisten Valmiusliiton NASTA-harjoitus kokoaa yhteen samanhenkisiä naisia kautta Suomen maan. Osallistuminen ei edellytä aikaisempaa kurssikokemusta, ennakkotietoja tai -taitoja valitun kurssin aiheesta eikä minikään järjestön jäsenyyttä. Koulutus on pääasiassa kaikille naisille soveltuvaa peruskoulutusta. Tavoitteena

on antaa osallistujille arjen turvallisuusvalmiuksia sekä varautumistaitoja. Samalla se harjoituttaa naisia toimimaan johto-, organisointi-, huolto- ja kouluttajatehtävissä. Poikkeuksellisen tilan aikana on harjoituksia jouduttu siirtämään etäyhteyksiin tai perumaan kokonaan. Etäyhteyksiin toteutetut NASTA-harjoitukset ovat saaneet hyvää palautetta kurssilaisilta. Vaikka tilanne on ollut haastava,

olemme edenneet Friski 2021 -harjoituksen valmisteluissa normaalisti. Vaasan alueneuvottelukunta sai tehtäväkseen ja vastuulle järjestää NASTA-harjoituksen, jota lähdettiin valmistelemaan aloitustapamisella helmikuussa 2020. Tuolloin kartoitettiin harjoitusalueita ja ehdolla oli Lohjataja tai Kauhava. Pohdimme kurssien aiheita ja sisältöjä harjoituspaikkojen sijainnin mukaan. Kauhava valikoitui

alueeksemme sijaintinsa, yhteyksiensä ja tilojensa vuoksi. Alueella on myös pidetty vastaava Fouga-niminen harjoitus vuonna 2009. Merkittävä haaste harjoituksen järjestelyissä on varuskunta-alueen puuttuminen alueeltamme. Se vaatii suuria ponnisteluja huolloilta. Siihen saamme tukea Porin Prikaatilta ja Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK:lta. Harjoituksen johtajaksi

vahvistettiin Maria Luodes ja varajohtajaksi Marjo Kauppinen. He alkoivat rekrytoimaan vastuunkäijä harjoituksen toimistoon, huoltoon ja koulutus- toimistoon. Harjoituksen nimi Friski kertoo siitä, kuinka yhteistyössä on voimaa ja yhyres me ollahan friskejä eli voimakkaita. Harjoituksen logossa on yhdistetty Naisten Valmiusliiton värimaailmaa pohjalaiseen helavyöhön. Friski

2021 kasaa yhteen lukuisia eri toimijoita ympäri Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntia sekä sen ulkopuolelta. Se tuo yhteen myös useat vapaaehtoisen maanpuolustuksen parissa työskentelevät liitot ja järjestöt omien jäseniensä ja yhteistyön kautta.

Kurssikuvaukset oheisten kuvien kuvateksteissä.

Naisten Valmiusliitto ry on valtakunnallinen yhteistyöjärjestö, joka on perustettu vuonna 1997. Liiton puheenjohtajana toimii kansanedustaja Paula Risikko. Liitto yhdistää 10 naisten vapaaehtoista maanpuolustus- ja kokonaisturvallisuustyötä tekevää jäsenjärjestöä, joissa toimii yli 100 000 naista. Naisten Valmiusliitto kehittää naisten turvallisuuden ja varautumiseen liittyviä valmiuksia koulutuksen kautta sekä lisää naisten mahdollisuuksia toimia poikkeusoloissa yhteiskunnan hyväksi. Liiton päätoimintaa ovat NASTA- ja PikkuNASTA-valmiusharjoitukset, joita toteutetaan eri puolilla Suomea.

Friski
2021

Etsintä: Kurssilla opitaan eri maastoetsinnän menetelmät ja yleisimmät ensiaputilanteet. Opetellaan suunnistus- ja karttataitoja ja harjoitellaan kompassin käyttöä. Opittuja taitoja harjoitellaan ja testataan etsintäharjoituksessa maastossa.

Lentopelastajan perehdytyskurssi: Kurssilla perehdytään erilaisiin mahdollisuuksiin käyttää ilmailuun liittyvää tekniikkaa hyödyksi vapaaehtoisuudessa poliisin ja pelastustoimen tukena esimerkiksi etsintätehtävissä tai maastopalojen sammuttamiseen liittyen. Lentopelastuksen toimintaa kurssilla on mahdollista tarkastella lentokoneen (LEKO), dronen (RPAS) ja/tai moottoroidun liitimen (MOVA) näkökulmasta.

Joukkumuonituksen kouluttajakoulutus: Kurssilla perehdytään maasto-olosuhteissa tapahtuvaan elintarvikkeiden säilytykseen ja käsittelyyn sekä valmistetaan niistä ruokaa suurelle joukolle. Lisäksi opetellaan ensiapua ja alkusammutusta.

Henkinen kriisinkestävyys (ETÄKURSSI): Kurssin jälkeen osallistuja tunnistaa erilaisia yksilöllisiä tapoja käyttäytyä kriisitilanteissa sekä osaa ottaa käyttöön erilaisia vuorovaikutuskeinoja auttaakseen ja tukeakseen kriisissä olevaa ihmistä. Koulutus kehittää kykyä analysoida kriisitilanteen jälkeen tapahtumaa. Kurssilla osallistuja saa teoretietoja erilaisista kriiseistä ja auttamismenetelmistä sekä eri toimijoiden rooleista auttamistilanteissa

Väestönsuojelun perusteet: Kurssilla tutustutaan sekä yleiseen väestönsuojeluun että omakohtaiseen varautumiseen. Perehdytään kunnan pelastus- ja evakuointisuunnitelmaan ja opetellaan, miten suojaudutaan vaaramerkin soidessa ja vaaratiedotteen julkaisun jälkeen.

Kyberturvallisuus (ETÄKURSSI): Kurssi koostuu teoriaopetuksesta, jossa käsitellään keskeisiä kansalaisen tietoturvalisuiteen ja sosiaalisen median käyttöön liittyviä tietoja ja taitoja: esim. EU:n tietosuoja-asetuksen vaikutukset tietojen käsittelyssä, kodin tietoturva, kyberuhat ja miten niihin voi suojautua ja pimeä TOR-verkko. Kurssin jälkeen osallistuja tuntee kyberturvallisuuden perusteet, sekä oppii omaan ja kodin tietoturvaan keskeisesti liittyviä asioita ja suojautumisen. Kurssilainen ymmärtää turvallisen toiminnan verkossa ja sosiaalisen median käytön periaatteet, sekä tunnistaa niiden riskitekijöitä.

Selviytyminen maastossa: Kurssilla kerrataan suunnistustaitoja ja opitaan tekemään tilapäismajoitus luontoon. Lisäksi opitaan, miten luonnonmuonaa ja vettä voidaan hyödyntää turvallisesti. Kurssilla majoitetaan ulkona koko viikonlopun, teltassa ja/tai itse rakennetussa tilapäismajoitteessa. Mahdollisuuksien mukaan harjoitellaan vesistön ylitystä eri menetelmin.

Katururvallisuus: Kurssilla tutustutaan katururvallisuuden haasteisiin ja varaudutaan kohtaamaan väkivaltainen henkilö. Kurssi sisältää toiminnallisia harjoitteita, mutta pääpaino on teoriaopetuksessa. Kurssin jälkeen osallistuja osaa tunnistaa ja ennakoita henkilökohtaista turvallisuutta uhkaavia tekijöitä, suunnitella turvallisia reittejä ja puolustaa itseään yllättävissä tilanteissa.

Jokanaisen selviytymispakki: Kurssilla opetellaan toimimaan arjen häiriötilanteissa ja säilyttämään toimintakyky uhkaavan tilanteen sattuessa. Kurssilla harjoitellaan alkusammutusta, hätäensiavun antamista, auton pieniä toimenpiteitä sekä käsitellään kodin varautumista ja turvallisuutta 72 h -mallin mukaan. Kurssilla yövytään maastossa ja opetellaan maastotaitoja.

Ilmoittautuminen kurseille on juuri käynnissä. Voit seurata meitä Facebookissa ja Instagramissa haulla @friski2021

Yhteystiedot:

Harjoituksen johtaja
Maria Luodes

0443085641
luodes.maria@gmail.com

Naisten Valmiusliitto ry

liiton pääsihteeri
Pia Lindell
040 561 1655
pia.lindell@naistenvalmiusliitto.fi

Reserviupseerit kannattavat tasa-arvoisempaa maanpuolustusvelvoitetta

Suomen Reserviupseeriliiton arvokyselyssä kolme neljästä vastaajasta on joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että maanpuolustukseen liittyvä kansalaisten velvoitetta on kehitettävä tasa-arvoisempaan ja yhdenvertaisempaan suuntaan.

Suomen Reserviupseeriliitto toteutti jäsenistölleen arvokyselyn, jonka tulokset julkaistiin 20.5. järjestetyssä arvoseminaarissa. Kysely on osa 90-vuotiaan Reserviupseeriliiton juhla-vuotta. Kadettikunta ja Sotilaskotiliitto toteuttivat jäsenistölleen samaan aikaan vastaavat kyselyt.

Tasa-arvoinen maanpuolustusvelvoite erityisesti iäkkäiden suosiossa

Vankinta tasa-arvoisemman maanpuolustusvelvoitteen kannatus oli yli 60-vuotiaiden parissa. Nuorten (alle 31-vuotiaat) parissa taas oli ikäryhmistä eniten sekä voimakkaasti tukevia, että voimakkaasti vastustavia.

Pohjoismainen yhteistyö ja Nato-jäsenyys upseerien suosiossa

Kadetti- ja reserviupseerien näkemykset Pohjoismaisesta yhteistyöstä, sekä Nato-jäsenyydestä olivat oletetusti hyvin samankaltaisia.

Kriisinhallinnalle vankka tuki

Suomen osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan saa myös tukea. Yhdeksän kymmenestä vastaajasta on joko täysin tai jokseenkin samaa miel-

tä siitä, että Suomen tulee osallistua kansainvälisiin kriisinhallintaoperaatioihin. Tutkimus toteutettiin SurveyPal-kyselynä 26.4–9.5. välisenä aikana ja vastauksia saatiin 4 275.

Reserviupseeriliitto

Kadetti- ja reserviupseerit kansainvälisestä yhteistyöstä (%)

Riksmarschen 80

Över 1,5 miljoner finländare, drygt 40 procent av den dåtida befolkningen, deltog i marschlandskampen mellan Finland och Sverige för 80 år sedan. Evenemanget mötte ett stort behov i en nation som sargats svårt i vinterkriget.

Initiativet till marschen kom från Sverige. I januari 1941 kom en utmaning från Svenska vandringsförbundet till Finlands idrottsförbund om att delta i ett motionsevenemang för att avgöra vilken nation som får flest genomförda prestationer.

Deltagarna kom från alla samhällsgrupper, vandrade gjorde allt från husmödrar till skolbarn, från krigsinvalider till riksdagsledamöter, från toppidrottare till hemmamammor med sina små.

Det höga deltagarantalet gör att Riksmarschen 1941 är det största motionsevenemanget i nationens his-

Marschen i Larsmo genomfördes den 15.5., och på bilden håller man paus vid minnesstenen vid gamla skolan i Holm. Stenen restes till minne av kriget 1918, 1939-1940 samt 1941-1945.

I år uppmärksammade ett flertal organisationer runt

om i landet jubileumsåret, och även i Jakobstadsnejden arrangerade försvarsor-

ganisationerna möjligheter att medverka. Undertecknad, som verkar som utbild-

ningschef i Österbottens försvarsdistrikt, inbjöd även flertalet kontakter i Sverige och bad om att spr-

da budet vidare i landet.

Lokalt gavs även reservisterna tillfälle att genomföra marschen som fältduglighetsmarsch, genom att marschera 15 km enligt normerna 1941, och därefter fortsätta med 10 km i lugnare takt.

Den 15.5. samlades ett tjugotal deltagare vid Risö skola i Larsmo, för att marschera antingen 10, 15 eller 25 km. Värdet bjöd på sitt bästa och vill man ta del av foton t.ex. på Instagram, kan man med fördel kolla taggarna #Riksmarschen80 och #Maaottelumarssi80.

Kari Rönnqvist

Utbildningschef

Österbottens Försvarsdistrikt

Försvarsutbildningsföreningen – Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK
www.mpk.fi

RESUL Four Day March 22.-25.7.2021

Reserviläisurheiluliiton etämarssitapahtuma RESUL Four Day March järjestettiin ensimmäisen kerran viime vuonna. Marssi toteutettiin nopealla aikataululla kentältä tulleesta ideasta, ja se herätti kiinnostusta ympäri maailmaa. Marssille osallistui noin 800 henkilöä, jotka suorittivat yhteensä lähes 2 000 marssia ja yli 50 miljoonaa askelta.

Tänä kesänä 22.-25.7.2021 RESUL Four Day March saa jatkoa. 1-4 päivänä voi marssia, kävellä tai juosta joko yksin, perheen tai yhteisön kanssa vapaavalintaisessa paikassa. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 10 kilometrin matka, joka neljälle päivälle jaettuna tarkoittaisi vain 2,5 km päivässä. Halutessaan marssija voi kantaa 10 kilon lisäpainoa, mikä merkitään erikseen tuloksiin. Korkeimpaan suorituluokkaan päästäkseen vaaditaan vähintään 160 kilometrin marssisuoritus.

Suoritusluokat ovat nimeltään

- Kävelijä 10,00–39,99 km
- Marssija 40,00–99,99 km
- Mestarmarssija 100,00–159,99 km
- Kaukopartiolainen 160,00 km tai yli

Vuoden 2020 RESUL Four Day Marchiin osallistuivat ruotsalainen bloggari Therese Freid ja hänen miehensä Lars Johansson (vas. ylhäällä), Janne Ihalainen (oik. ylhäällä), Mika Lustig (vas. alhaalla) ja Suvi Eronen (oik. alhaalla).

Täysin uudistetut tapahtuman verkkosivut löytyvät osoitteesta resulfourdaymarch.fi. Rekisteröityminen ja osallistuminen on ilmaista. Ennen tapahtumaa on mahdollista tilata verkkokaupasta oma marssipaita vauhdittamaan ja värittämään treenikautta. Muistoksi suorituksestaan voi ostaa diplomin, mitalin ja kangasmerkin. Uusi palkitsemisjärjestelmä kannustaa osallistumaan tapahtumaan jatkossakin. Kaikkien osallistujien kesken arvotaan myös tavara-

palkintoja.

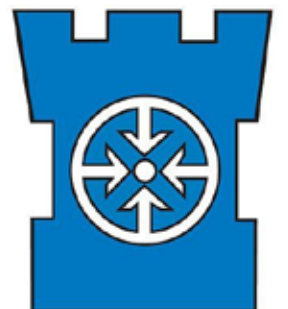
Rekisteröityessään henkilö voi merkitä itsensä liittonsa ja paikallisyhdistyksensä jäseneksi. Näin tuloksissa saadaan tietoa suorituskyvystä eri järjestökentän tasolla. Liitoille, piireille ja yhdistyksille lanseerataankin nyt KILSAKISA. Siinä tavoitellaan parasta mahdollista kilometriä per jäsen -tulosta. Jäsenmäärään suhteutettu aktiivisin piiri saa nimensä uuteen kiertopalkintoon.

- Tutkimusten mukaan suurimmalla osalla meistä päivittäinen liikkuminen on suosituksiin nähden liian vähäistä ja asia helposti unohtuu arkikiireen keskelä. Tapahtuman idea onkin innostaa erilaisin keinoin kaikenikäisiä ja taustaisia liikkumaan oman kunnan rajoissa. Ensin pitää lähteä tavoitteellisesti liikkeelle ja sen jälkeen liikunnan tuoma ilo vie mennessään, toteaa tapahtuman pääjärjestäjä Pekka Sillanpää.

RESUL Four Day March -tapahtuma on saanut suojelijakseen vapaaehtoisen maanpuolustuksen tarkastajan eversti Jukka Nurmen. Hänen etämarssiterveisensä on luettavissa tapahtuman verkkosivuilta.

R4DM-kanavat
Kotisivu: <https://resulfourdaymarch.fi>
Vuoden 2021 FB-event: facebook.com/events/951990032239228
Etämarssit kokoava FB-sivu: facebook.com/RESUL4DM

Instagramissa kuvat voi jakaa tunnisteilla #R4DM21 ja #RESUL sekä merkitä @resulfourdaymarch

Viime vuoden marssiin osallistui myös Jussi Vaittinen, asianmukaisesti vallitsevaan säätilaan varustautuneena.

Turkin sodan 1877 – 1878 veteraanit Himangalta ja Lohtajalta

Turkin sota käytiin 1877 – 1878 Venäjän ja Osmanien valtakunnan välillä. Muodollisesti Venäjä lähti puolustamaan Bulgarian kristittyjä ja vapauttamaan Balkanin slaaveja, mutta yhtä paljon myös varmistamaan etunsa Mustallamerellä. Uskonto propagandan välineenä on purrut aina hyvin ja esteetön pääsy Välimerelle kiinnostanut Venäjää myöhemminkin. Sota julistettiin huhtikuun lopulla. Se alkoi Tonavan miinoittamisella ja laivojen tuhoamisella romanialaisten kanssa, kunnes heinäkuussa venäläiset joukot ylittivät virran ponttoneja pitkin.

Suomen kaarti lähti liikkeelle Helsingin rautatieasemalta syyskuun alussa 1877 melkoisessa kohmelossa. Tunnelma oli ollut liiankin korkealla. Eräs vääpeli oli julistanut, että ”kyllä nyt turkkilaiset selkäänsä saavat, kun sinne suomalaisiakin viedään.” Sotilaat lienevät pitäneet varsin yksimielisesti voittoa ”pakanallisista mahometeista” varmana. Ketkä himankalaiset ja lohtajalaiset ”kärsivät vilua nälkää Balkanin vuorilla” ja miten heidän lopulta kävi?

Neljä mahdollista kaartilaisista

Himangan vehtarin Aleksander Borénin laajaan perheeseen syntyi kesän alussa 1851 poika, joka kastettiin Matti Leanderiksi. Miten hän hankkisi elantonsa? Kolmisen vuotta Borén vietti Kokkolassa ”glasmestari” Yrjöliinin opissa, mutta neljä vuotta ennen Himangan klasipruukin perustamista hän päätti lähteä kokeilemaan onneaan Amerikkaan. Syksyllä 1872 Borén oli ehtinyt jo Tukholmaan asti, kun huhut Lännen Kultalan taantumasta panivat nuoren miehen epäilemään kalliin piletin ostamista valtameren ylittämiseen.

Mikkelinpäivänä Borén hankkiutui rautatiesillan rakentajaksi Tammisaareen, ja jouluna hän mittaili Helsingin katuja mieltien pysyvämpää leipäpuuta. Se urkeni Suomen kaartin rivistä, jonne Borén otti kuuden vuoden pestin. Edellisen kerran kaarti oli joutunut taisteluihin Puolan kapinaa kukistettaessa 1831, joten tuskin hän mielsi valintaansa vaaralliseksi. Joukossa palveli myös vähän nuorempi Jaakko Martinpoika Hihnala kotikylältä Lahdensuusta.

Mahdollisesti Borén tunsikin vielä Jaakko Harmaalan, sillä eihän Himangalta Alaviirteelle pitkä matka ollut. He olivat lähes ikätovereita: Jaakko oli syntynyt keuhkokuumeella 1852. Hän lähti nuorukai-

sena Turkuun – kävelen! Mieleensä siirsi kellosepän oppiin pääsy. Kuitenkin Jaakko värväytyi Suomen kaartiin, kun minimipituus kolme kyynärää ylittyi ja ulkonäkö muutoinkin riitti. Hän palveli erityisesti kaartin räätälinä. Sukunimi piti vain ajan tapaan vaihtaa vierasperäiseksi. Niinpä Harmaala vääntyi muotoon Haglund.

Perimätiedon mukaan sotaan lähti myös Pekka Aapanpoika Kluukeri eli Petter Klok, jota kutsuttiin Sota-Pekaksi. Hän oli tarkka-ampuja ja ruotusotilas 1854 – 1879. Mutta kirkonkirjojen mukaan Pekka kävi perheineen ehtoollisella Lohtajan kirkossa maaliskuussa 1877 ja taas vuoden kuluttua. Olisiko hän ikänsä vuoksi päässyt muita aikaisemmin siviiliin? Kluukeri oli jo sodan alussa 48-vuotias, joten ehkä lempinimi kuitenkin viittasi aseissa oloon Kriminsodan aikana 1854 – 1856. Sota-Pekka kuoli 1929 lähes satavuotiaana.

Jaakko Hihnalta puolestaan puuttui into lähteä taisteluihin. Hän anasti ovelasti kiinnijäämisen varmistuen kintaat, koska tiesi, ettei varkaita kelpuutettu mukaan. Himangan kotiseutumuseosta löytyy komea kuva asetakkisesta Hihnalaalta pitkän kasakan keihään alta. Myöhemmin hän otti sukunimen Penttilä. Suomen kaartin matka taitui aluksi nopeasti juuri valmistuneella rautatiellä. Nykyisen Moldovan pääkaupunki saavutettiin näet jo 15. syyskuuta. Siellä miesten vatsat menivät taas sekaisin, sillä moni innostui ahmimaan halpoja etelän hedelmiä liian kanssa. Itse tsaari Aleksanteri II oli odottamassa, kun Suomen kaarti ylitti Tonavan. Hän kysyi, pitävätkö suomalaiset enemmän hernekeitosta vai kaalisopasta? Toiveen mukaisesti maanmiehemme saivat jatkossa lisää hernekeittoa.

Venäjän joukkoja komensu aluksi suuriruhtinas Nikolai Nikolajevits, joka osoittautui pian tehtävänsä kykenemättömäksi lurjukseksi. Suomalaisia nähdessään hän tervehti heitä iloisesti: ”Hjuva paiva finni, saatanaperkele.” Suomalaisen ja venäläisten suhteissa ei ollut vikaa, vaikka suomalaisten komentaja kenraali Ellis olikin kiihkovenäläisen panslavisti, ja toi sen myös esille.

Sodan Suomessa tunnetuin Lennätin ansiosta tilanetta voitiin seurata lähes reaaliajassa. Tampereen Plevna sai nimensä tästä taistelupaikasta. Väitetään, että siitä olisi tullut myös Kalajoen Pleunan nimi. To-

Jaakko Hihnala (Haglund)

mera torvenkyläläinen torpparin vaimo oli määrännyt miehensä raivaamaan oman tilan. Kun valmista tuli, hän oli huokaissut puolisolleen, että tämä oli sinun plevnasi. Helpostihan v vaihtui u:ksi.

Taistelussa, vilussa ja nälässä

Borén taisteli nuorempana aliupseerina Suomen Kaartin mukana Gornyi Dubnjakissa. Se oli tärkeä kenttälainoitus, joka suojeleli huoltoyhteyttä Plevnasta Sofiaan. Pehmeä savinen maa oli suotuisa puolustajille, joilla oli kenttälapiot. Borénille jäivät mieleen erityisesti kolme syltää syvä ja suuret ampuma- ja vallihaudat linnoituksen suojana.

Kaartilaisilla oli kättä pidempänä 4,5 kiloa painanut Berdan-kivääri eli ”Pertani”, jonka raskautta lisäsi vielä pistin puolella kilolla. Osmaneilla oli paremmat aseet, mutta he menettivät etunsa siitä, sillä osmanit määrättiin ampumaan mahdollisimman nopeassa tahdissa. Siksi he eivät ehtineet tähdätä kunnolla. Borén muisteli vihollisen tulen menneen yleensä ylitse ohi.

Suomalaisten onneksi heidän kaistansa ei ollut pelkkää avomaata: välillä edettiin tunnin verta liukkaan maissipellon halki. Kun taistelu pitkittyi, hermopaine kasvoi. Lisäksi venäläiset palateltat olivat sateessa surkeita: miehistölle jäi vuoteeksi vetinen maa ja peitoksi märkä päällystakki. Asepuvut kuluivat riekaleiksi ja kengistä irtosivat pohjat. Moni katui, että oli lähtiessään myynyt vaihtosaappaansa ”janonsa” sammuttamiseksi. Eipä ihme, että ”tärähtämisiäkin” sattui ja taudit levisivät. Vieraalle maalle haudattiin heti 22 suomalaista ja lähes sata haavoittui.

Kun vihdoinkin joulukuussa Gornyi Dubnjak saatiin vallattua, suomalaiset majoitettiin ns. Nälkäkylään. Kyse ei ollut kuitenkaan niinkään ravinnon puutteesta kuin sen outoudesta ja yksipuolisuudesta. Olkikattoisissa taloissa ikkunat oli verotussyistä korvattu öljypaperilla. Pian kuitenkin lähdettiin ylittämään Balkanin vuoria.

Vaattomien lasten päivänä kiivettiin pääharjanteelle liukasta, jyrkkää ja monimutkaista vuoripolkua pitkin. Hevosia ei voitu käyttää kuormaston vedossa, joten miesten piti kantaa varusteiden lisäksi mm. tykin ammuksia. Hiki valui otsalta, vaikka ilma oli kolkon kylmä. Pakkanen laski 15 asteeseen, vinkka sammutti nuotit ja huolto petti taas. Kahdeksan päivää elettiin pelkällä leivällä; eipä ihme, että laittoihin pakko-ottoihin syyllistettiin. Uusia saappaita sentään saatiin Helsingistä Sofiaan, jonka kaduilla nähtiin viruvan vihollisen kaatuneita sotilaita.

Borén laski osallistuneensa Gornyi Dubnjakin jälkeen vielä kahdeksaan taisteluun. Näistä ”tuimimpina” hän piti San Stefanon yhteenottoa, jossa kaatui ja haavoittui kummaltakin puolen paljon miehiä. Borénin rohkeus ei pettänyt, sillä hän piti sodan hauskimpana puolena yöllisiä sissiretkiä vihollisen puolelle. Pienikin joukko sai pimeässä äkillisellä kiihvalla tulituksella ajetuksi suuremmankin osaston pakosalle.

Tammikuussa piti ylittää 300 askeleen levyinen kylmä Maritsa-joki kahlaamalla, sillä silta sen yli oli tuhouttu. Vesi ylsi kainaloihin asti ja virtaus oli inhottavan vuolas. Kenraali Schuvalov totesi, että ”te suomalaiset olette hyviä kalamiehiä,

joten taidattepa olla hyviä uimareitakin.” Niin kaarti komennettiin jokeen. Siellä oivallettiin hakea suojaa tulitukselta Konstantinopoliin vievän radan penkereestä.

”Kuolemantie” Adrianopoliin kauhistutti; molemmiin puolin oli syyllistytty rumiin sotarikoksiin, eivät kuitenkaan suomalaiset. Lähes kaksi miljoonaa sotapakolaista antoi taudeille otollisen alustan. San Stefanossa puhkesikin paha lavantautiepideemia, joka jatkui Suomessakin. Reilusti yli tuhannesta suomalaisesta vain 62 selvisi retkestä kaatumatta, haavoittumatta tai sairastumatta. Yksi heistä oli Matti Leander Borén! Tätä pientä joukkoa alettiin kutsua Kivekkäiksi.

Jaakko Haglund puolestaan sairastui punatautiin. Hänet siirrettiin Keski-Venäjälle hoitoon. Siellä lääkäri ei edes tiennyt, missä Suomi sijaitsee. Jaakko osoitti hänelle sen kartasta. Haglund oli tyytyväinen samaansa kohteluun Venäjällä, vaikka hoidossa vierähti peräti kaksi vuotta. Venäjän kielen taito karttui ja hän oppi myös lukemaan ja laskemaan.

Haglund ei ollut luonnollisestikaan mukana paluujuhlassa Helsingissä, joka pidettiin 9. toukokuuta 1878. Siellä kajautettiin ensimmäisen kerran kuuluisaksi tullut laulu ”Kauan on kärsitty vilua ja nälkää Balkanin vuorilla”. Samalla Suomen Kaarti korotettiin menestyksensä ansiosta Vanhan Kaartin arvoon, jokin mies sai pronsin muistoristin ja 101 miehelle myönnettiin urhoollisuudesta Pyhän Yrjön risti. Osa Borénin kunniamerkeistä paloi Hailuodossa. Vaatimattomuuttaan hän ei ottanut nuoremman aliupseerin nauhoja vastaan, vaikka tehtävää hoitikin.

Lopuksi arvostettuna majakkamestarina ja räätälinä

Armeijan palveluksesta Borén erosi vasta 1882. Vaimo Sara Stiina Hihnala (1861 – 1938) löytyi

kotikylältä, mutta töitä ei vielä ollut. Siviiliura alkoi rannikkolaivoissa Vaasan ja Oulun välillä. Jälkimmäisessä hän oli ”timperinä” yhden kesän, kunnes aloitti majakanvahtina Ulkokallassa 1886. Siellä perheeseen syntyivät ensimmäiset lapset. Vuonna 1891 hän sai siirron Hailuodon Marjanimeen ja kymmenen vuoden kuluttua ylennyksen majakkamestariksi. Auttoko siinä osaltaan sotapalvelus Balkanilla?

Hailuodossa lapsia syntyi lisää. Yksi menetettiin traagisesti, kun pienokaisen umpisuoli puhkesi. Isä lähti viemään kiireesti potilasta veneellä hoitoon Ouluun, mutta kovan aallokon vuoksi lapsi ehti menehtyä. Noin 37 vuoden valtion palveluksen jälkeen Matti Borén palasi 1920-luvun alussa Lahdensuuhun, jonne laittoi asunnon maantien viereen. Sen hän nimesi Rauhalaksi: kivekkään sodat oli sodittu.

Borén kuoli marraskuun lopulla 1925. Kokkola-lehden nekrologissa häntä luonnehdittiin pidetyksi, sävyisäksi ja huumorintajuiseksi sekä tyypilliseksi valtion virkamieheksi. Sillä tarkoitettiin tunnollisuutta, täsmällisyyttä ja sitkeyttä. Borénin jälkeläisiä jäi lopulta Himangalle kahdessa sukuhaarassa.

Jaakko Haglund muutti kesällä 1883 Helsingistä Himangalle. Hän perusti räätälinliikkeen ja osti kunnan ensimmäisen ompelukoneen. Housuja Haglund ompeli erääseen helsinkiläiseen liikkeeseenkin, ja lehmää varten hän hankki maapalan. Ensimmäinen vaimo ja liiton lapset kuolivat pian. Elämä tomujokisen Kustaava Ruokalan (1860 – 1928) kanssa sujui onnellisemmin. Jälkeläisistä Pentti Lahti on tunnettu kirjailija. Pitkäpartainen lestadiolainen räätäli herätti kunnioitusta kaikkialla. Sanottiin, että hän erkani elämästä hymy huulillaan sydänkohtauksen vuoksi tammikuussa 1913.

Teuvo Tuorila

Matti Leander Borén

Kaatuneiden muistopäivä Kokkolassa ja Ylivieskassa 16.5.2021

Ylivieskan kaupungin ja seurakunnan seppeleet laskettiin sotien 1939-1944 sankaripatsaalle, vapaussodan 1918 muistomerkillä, vakaumuksensa vuoksi 1918 uhrautuneiden muistopäälle ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Kuva: Jouko Liikanen

Sankaripatsaalla kunniavartiossa yliluutnantti (res) Harri Haanpää (vas.) ja reservin kersantti (4.6.2021 ylennettynä ylikersantiksi) Sami Pokki. Kuva: Jouko Liikanen

Kaarlelan sankarihautausmaan muistomerkillä kunniavartiossa seisovat korpraali (res) Jaki Silvennoinen ja jääkäri (res) Rosa Bask. Kuva: Eero Muhonen

Seppelpartiot saapumassa Kaarlelan sankarihautausmaalle. Kuva: Eero Muhonen

Marian sankarihautausmaan muistomerkillä olivat kunniavartiossa luutnantti (res) Esa Virtanen ja kersantti (res) Tuomas Syrjä, kuvassa vasemmalla. Kuva: Eero Muhonen

Kansallinen veteraanipäivä Nivalassa ja Ylivieskassa 27.4.2021

Kirkkoherra Sanna Jukola ja kaupunginvaltuutettu Esko Kangas laskivat seppeleet sotien uhrien muistomerkeille Nivalan sankarihautausmaalla. Kunniavartiossa majurit (res.) Yrjö Muilu ja Eino Mehtälä sotien 1939-1945 sankaripatsaalla, sekä kapteeni (res.) Reijo Saviluoto ja luutnantti (res.) Timo Leppälä Vapaussodan 1918 muistomerkillä. Nivalassa on tapana muistaa myös talvisodan aikaista presidentti Kyösti Kalliota. Sepeleen hänen muistomerkillen laski kaupunginjohtaja Päivi Karikumpu.

Kuva: Ritva Leppälä

Koronatilanteen vuoksi veteraanipäivän Ylivieskan muistotilaisuus toteutettiin paikallis-TV:n juhla-koosteena, jossa nähtiin kotiseutuarkiston aarteita – Matti Melantien sota-ajan valokuvia. Juhlapuheen piti Ylivieskan Sotaveteraanit ry:n puheenjohtaja Jouko Hannula. Lopuksi nähtiin ja kuultiin Ylivieskan Seudun Musiikkiopiston nuorten soittajien konsertti. Sepeleenlasku sankarihautausmaalla toteutettiin pienimuotoisesti ilman suurta yleisöä.

Kuva luvalla: Nivala-lehti/Risto Puolimatka

Trumpetisti Janne Nietula juhlisti veteraanipäivän kunnianosoitusta musiikkiesityksellään. Parivartiossa sankaripatsaalla olivat majuri (res) Janne Suominen ja yliluutnantti (res) Harri Haanpää, kuvassa oikealla. Kuva: Jouko Liikanen

Puolustusvoimien sepeleen laskivat everstiluutnantti (evp) Kai Nyman ja majuri (res) Jari Myllymäki. Kuva: Eero Muhonen

Ylivieskan seurakunnan ja kaupungin puolesta sepeleenlaskun suorittivat kirkkoherra Eija Nivala ja talousjohtaja Joonas Yliluoma. Kuva: Jouko Liikanen

Keski-Pohjanmaan maanpuolustajien piirin**PERINNEASEKILPAILUT – pistooli ja kivääri**

Pyhäjärvellä torstaina.8.7.2021 klo.17.00

Jokikylän ampumarata, Kuusilehdontie 300

Lisätiedot: Seppo Ruotoistenmäki, puh. 040 587 0423

**Reserviläisten pienoiskiväärin
piirinmestaruuskilpailut
13.05.2021 Nivalan Pyssymäellä**

Tulokset:

60 ls makuu

M 50

al. Yrjö Uusivirta, Nivala	580
corp. Mika Tenhunen, Nivala	548

M 60

tykkim. Terho Alahautala, Ylivieska	549
-------------------------------------	-----

M 70

corp. Eero Marjakangas, Ylivieska	566
-----------------------------------	-----

M 70 R6

stm. Erkki Pekkala, Haapajärvi	526
--------------------------------	-----

3 x 20 ls

M 50

1. al. Yrjö Uusivirta, Nivala	526
-------------------------------	-----

Suomen Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4.6.2021 on reservissä ylennetty seuraavat MPK Pohjanmaan maanpuolustuspiirin sitoutuneet kouluttajat:

majuriksi Arto Lammi,
kapteeniluutnantiksi Petter Lillhonga,
yliväapeliksi Eero Hakala,
vääpeliksi Toni Alho ja Petri Uurainen sekä
ylikersantiksi Sami Pokki

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan mitali kultaristein on myönnetty Antti Isosalolle, Suomen Leijonan ritarimerkki Marko Kaapolalle ja Suomen Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali Rodney Strandvallille.

Lämpimät onnittelumme kaikille ylennetyille ja muistetuille koko MPK Pohjanmaan maanpuolustuspiirin puolesta!

**Pohjanmaan Maanpuolustaja -lehti onnittelee kaikkia
ylennettyjä ja palkittuja reserviläisiämme!**

Tasavallan presidentti on 4.6.2021 ylentänyt reservissä seuraavat keskipohjalaiset maanpuolustajat sekä keskipohjalaisille maanpuolustajille tutut maanpuolustajat:

MAJURIKSI

Lammi Arto Juhani, Soini

KOMENTAJAKAPTEENIKSI

Lehtimäki Markku Kalevi, Vaasa

KAPTEENIKSI

Ahokangas Petri Kalevi, Kokkola

Hintsala Marko Petri, Ylivieska

KAPTEENILUUTNANTIKSI

Lillhonga Petter Alexander, Kokkola

YLILUUTNANTIKSI

Laukka Matti Olavi, Kokkola

Rahkola Tuomas Heikki, Oulu

LUUTNANTIKSI

Kujala Juha Matias, Kokkola

Nivala Aleks Olli Johannes, Oulu

Petäjä Jesse Jesperi, Kokkola

Pohjanmaan sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimistojen päälliköt ovat 4.6.2021 ylentäneet reservissä seuraavat aliupseerit ja miehistön jäsenet:

SOTILASMESTARIKSI

Isosaari Jouko Tapani, Toholampi

YLIVÄÄPELIKSI

Manninen Tony Mikael, Oulu

VÄÄPELIKSI

Alho Toni Marko Johannes, Mustasaari

Kangastupa Noora Neniina, Ilmajoki

Soinio Olavi Ilmari, Ylivieska

Uurainen Petri Ilmari, Vaasa

YLIKERSANTIKSI

Anisimaa Alpo Kalevi, Perho

Harmaala Tuomas Ilkka Mikael, Kalajoki

Isomaa Jaakko Artturi, Nivala

Kokkila Juha Matti, Kaustinen

Lindfors Jonas Leif Ove, Kokkola

Pokki Sami Mikael, Ylivieska

KERSANTIKSI

Isokoski Jaakko Matias, Ylivieska

Nikula Asko Markus, Haapajärvi

Piirainen Petri Tapani, Kokkola

Rentola Topi Reino, Kokkola

Teräs Arto Risto Mikael, Nivala

Yrjänä Ville Eemeli, Kalajoki

Äijälä Pauli Markus, Kannus

ALIKERSANTIKSI

Piispanen Toni Antero, Kokkola

Puskala Jari Olavi, Kokkola

Sorvari Juuso Valtteri, Kalajoki

KORPRAALIKSI

Kurkinen Toni Markus Kristian, Kokkola

Lastikka Niko Petteri, Kannus

Saarinen Rami Aleks, Kokkola

Uusitalo Juho Jaakko Matias, Kaustinen

**Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri onnittelee
lämpimästi ylennettyjä!**

Distriktens varmaste gratulationer till alla beförade!

Upseereita uusiin tehtäviin kesän aikana

Puolustusvoimain komentaja on määrännyt upseereita uusiin tehtäviin.

Eversti Vesa Valtonen on määrätty Porin prikaatin komentajaksi 1.7.2021 lukien. Hän palvelee tällä hetkellä apulaisosastopäällikkönä suunnitteluosastolla Maavoimien esikunnassa. Eversti Valtonen on palvellut aiemmin muun muassa Maanpuolustuskorkeakoulussa, pataljoonan komentajana Karjalan prikaatissa ja Turvallisuuskomitean pääsihteerinä. Valtonen on sotatieteiden tohtori ja Maanpuolustuskorkeakoulun dosentti. Hän on suorittanut yleisesikuntaupseerin tutkinnon vuonna 2004 ja hänet ylennettiin everstiksi vuonna 2018. Nykyinen Porin prikaatin komentaja, prikaatikenraali Mika Kalliomaa siirtyy 1.7.2021 Maanpuolustuskorkeakoulun rehtoriksi.

Everstiluutnantti Matti Honko on määrätty Porin

prikaatin esikuntapäälliköksi 1.8.2021 lukien. Hän palvelee tällä hetkellä Naton päämajassa, sotilasesikunnan operatiivisella osastolla Brysselissä (NATO HQ, International Military Staff (IMS), Operations and Planning Division).

Tiedote 21.5.2021
Puolustusvoimat
puolustusvoimat.fi
info@mil.fi

Jakobstadsnejdens Reservister ordnade efter en paus på något år en grundkurs i tillämpat reservistskytte (sovellettu reserviläisammunta, SRA) under maj månad. Skyttegrenen som är en dynamisk skyttegren inbegriper att skytten rör på sig och kan utföra uppgifter och är sålunda mer krävande än ordinarie banskytte där skytten står stilla eller ligger ner. För att kunna tävla i SRA krävs avläggande av SRA-prov som består av teoriprov samt ett praktiskt prov. Som förberedande för teoriprovet ordnades distansföreläsning via Teams. En kväll på svenska och en annan på finska. Efter detta ordnades tentamenstillfälle vid skjutbanan och direkt då detta var avklarat kunde kursdeltagarna delta i en första förberedande träning.

Det praktiska provet har ändrat form under 20 års tid, i begynnelsen gällde det enbart att kunna hantera

vapnet säkert men över tid har det tillkommit moment där skytten bör kunna påvisa att denne kan tryggt få relativt snabba träffar. Sedan 2019 genomförs provet så att två skotts skjuts i olika sekvenser mot två SRA-måltavlor en meter ifrån varandra, tidigare var det ett skot per tavla men tre tavlor. Nu motsvarar provet mera en ordinarie SRA-bana där skytten alltid skjuter två skott mot kartongmål. I kursen deltog kring 20 personer och i skrivande stund har dryga hälften fått behörighet att utöva SRA. Skytte är den viktigaste verksamhetsformen för Jakobstadsnejdens Reservister och intresset för dessa kurser och att bli medlem i föreningen visar på en stark vilja att försvara landet!

Pietaraareneudun Reserviläiset järjesti jälleen muutama vuoden tauon jälkeen

kaksikielisen SRA-peruskurssin toukokuussa. SRA on toiminnallinen ampumalaji, missä ampuja liikkuu ennalta laaditulla radalla ja voi suorittaa siellä erilaisia tehtäviä. Laji on siten paljon haasteellisempaa kuin tavallinen rata-ammunta, missä ammutaan seisaaltaan tai makuulta. Jotta voi saada SRA-pätevyyden,

pitää suorittaa SRA:n teoria- ja ampumakoe. PJ-RES järjesti etäluennot molemmilla kielillä ja harjoituksia kurssilaisille. Kurssille osallistui noin 20 henkilöä, ja tällä hetkellä puolet heistä on saanut pätevyyden harrastaa SRA:ta.

Text & bild / teksti & kuva:
Johan Irjala

SRA-provet med svängande moment. / SRA-kokeen kääntyvä osuus.

Keski-Pohjanmaan Meripuolustajat ry:n toiminta viriämässä

Keski-Pohjanmaan Meripuolustajilla on viime aikoina ollut hiljaisempaa Kokkolassa, kun yhdistyksen käytettävissä ollut MPK:n meripuolustuspiirin m/s Halkokari siirrettiin Ouluun. Yhdistyksessä on koettu oman kaluston puute raskaana, sillä se aiheutti väistämättä toimintavajaus, ja osa aktiiviporukasta on jäänyt pois jo ikääntymisenkin takia.

Keski-Pohjanmaan Meripuolustajat ry sai kesällä 2020 uudeksi puheenjohtajakseen Pekka Pietilän, joka on nyt tarjoutunut käyttämään oman yrityksensä taksivenepalvelua

Kuva: #wrtmedia

paikkaamaan yhdistyksen koulutusvajetta. Toimivan hallituksen piirissä on jo suunniteltu tälle kesälle mm. koulutusajoa Tankariin.

Pietilän Taksivene Kokkola -yrityksellä on kaksi RIB-venettä ja yksi isompi Patrol 1290 alumiinialus, joka on katsastettu kotimaan matkustaja-alus

1-luokkaan. Alukseen mahtuu 20 matkustajaa, ja Tankarin majakkasaarelta löytyy myös hyvät kokoustilat ja palvelut, joita voidaan hyödyntää meripuolusta-

jien yhdistystoimintaan ja myös matkustajien tarpeisiin. Pietilä on itse ollut Meripuolustajien toiminnassa mukana alusta lähtien, asepalveluksensa hän on suorittanut tykkivene Karjalalla Pansiossa ja merimieskoulun Ahvenanmaalla. Hän oli myös vastaanottamassa R-luokan vartiovene Röyttä MPK:lle. Keski-Pohjanmaan Meripuolustajat ry:n toiminnassa mukana jo olleet sekä veneilystä ja merenkulusta kiinnostuneet henkilöt varmasti toivovat, että merellinen koulustustoiminta

viriaisi jälleen Kokkolassa hiljaisen vaiheen jälkeen. Yhdistyksen puheenjohtaja Pekka Pietilä toivookin uusia ja nuoria ihmisiä mukaan toimintaan teemalla ”tehdään oma saaristo tutuksi”.

Yhteydenotot:
Keski-Pohjanmaan Meripuolustajat ry,
puheenjohtaja Pekka Pietilä,
puhelin 040 182 7075,

pekka@pekkapietila.fi

Teksti: Jouko Liikanen

Pohjanmaan Maanpuolustaja on

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n,
Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry:n,
Österbottens Försvargille - Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n,
Keski-Pohjanmaan Meripuolustajat ry:n yhdistysten tiedotus- ja jäsenlehti.

Talousasiat: Rauno Hauta-aho P. 040 581 7412
rauno.hauta-aho@sok.fi.

Paino: Botnia-Print Oy, Kokkola

Aineistopäivät:

Talvisodan päätyminen 13.3.
Marskin syntymäpäivä..... 4.6.
Haminan rauha 1809..... 19.9.
Itsenäisyyspäivä 6.12.

OSOITTEENMUUTOKSET

RES: (09) 4056 2040
toimisto@reservilaisliitto.fi

RUL: (09) 4056 2054
toimisto@rul.fi

K-P Maanpuolustajien piiri ry

Sami Salmu 044 382 4129
sami.o.salmu@gmail.com

Autojoukkojen Kilta:

Ari Olli 050 375 4257
ari.am.oli@gmail.com

Österbottens Försvargille:

Arja Rantanen 050 524 4731
arjarantanen24@gmail.com

K-P Meripuolustajat:

Pekka Pietilä 040 182 7075
Pekka@pekkapietila.fi

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Päätoimittaja: Jouko Liikanen P. 044 558 2603

paatoimittaja@kpmaanpuolustajat.fi

www.kpmaanpuolustajat.fi